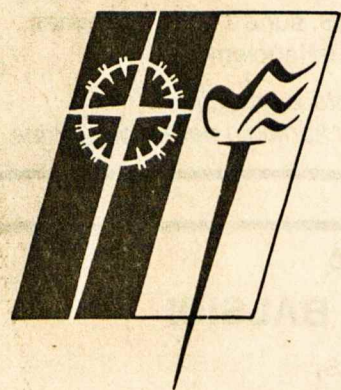
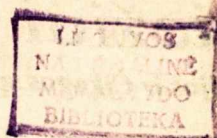

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (2083) 1990 SAUSIS-JANUARY 23

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

• 75 ct.

Pagarsėjusi tauta

Kiekviena tauta turi kuo džiaugtis ar net didžiuotis, kai kas nors pagarsina jos vardą. Vieni tai atlieka sava kūryba, kiti moksliniais pasiekimais, tretieji kokiais nors žygiais, sportiniais laimėjimais, politiniais veiksmais. Yra daug sričių, kuriose žmonės reiškiasi pasauliniu mastu, atkreipdami dėmesį ne tik į save, bet ir į tautą, kuriai jie, ar grupė priklauso. Apie atliktus plačiosios apimties darbus garsas po pasaulį nevienodai nuskamba. Pirmiausia viskas priklauso nuo to, kiek tai yra kitiems įdomu, naudinga, sensacinga, kiek atliktas darbas ar įvykis gali paliesti kitus. Be to, žymų vaidmenį čia atlieka ir reklama, paprastai reikalaujanti nemažai lėšų, ir dėl to ne visiems prieinama. Taipgi reklamavimas labai susijęs su specialiu pasiruošimu, net savotišku talentu, kurio stokojant kartais ir su lėšomis šaunama pro šalį. Garso sklaidimas taip pat priklauso ir nuo laiko dvasios: viskas įdomu, ko žmonės laukia. Užtat dažnai labai vertingų ir žmonijai naudingų darbų atlikėjai pasilieka ilgesnį užmarstį, o pvz. koks sportinis laimėjimas tuoj pat iškelia vardus, tautybę ir nuskamba dūžiais, nors ir be ilgesnio aido.

PAGARSEJO ir mūsų "užmirštoji" tauta. Savo laisvėjimo laimėjimais ir nepriklausomybės reikalavimais šiandien pasauliui jau nebėra nežinoma. Sudąžnėjusi informacija spaudoje ir televizijoje ne vieną "pamokę" geografijos, atitaisę klaidinimus apie lietuvių giminybę su rusais, lenkais ar ukrainiečiais, parodę, kad kieno nors tyčia ar netyčia minimas senasis "Wilno" yra VILNIUS – Lietuvos sostinė. Lietuvio vardas ėmė staiga skambėti dažnai ir gana plačiai. Domėjimasis mūsų laisvės byla, apie kurią mes daugelį metų rašėme sau ir kartais kitų šalių politikams, staiga išsijudėjo iš mirties taško, išsiplėtė, palietė ne vien vokiečius, bet ir žemesnius sluoksnius. Šiandien jau galima drąsiai tvirtinti, kad tai nuopelnas kovojančios tautos, kuri kantriai sulaukė dienos, kai viešai, demonstratyviai ir vieningai galėjo pasauliui tarti savo žodį.

ŠIO PAGARSEJIMO išlaikymas ir stiprinimas priklauso ne vien nuo besikeičiančių įvykių tėvynėje, bet ir nuo laisvame pasaulyje gyvenančių tautiečių. Ir tai ne tik nuo organizuotų politinių ar bendruomeninių junginių, bet ir nuo kiekvieno asmens atskirai, kasdien susiduriant su kitataučiais mokyklose, darbovietėse, kaimynystėse. Juo plačiau ir visuotniau šiandien kalbėsime apie Lietuvą, juo labiau stiprinsime sunkių uždavinių ir siekių garą, nuaidantį ir vėl ataidintį. Šitoje misijoje veiksmingai galėtų pasireikšti jaunimas, stovintis arčiau gyvenamojo krašto kasdienybės, gerai mokantis to krašto kalbą, turintis daugiau draugų nelietuvių. Bet kokią kitataučių užuominą, sakykim, atsiradusią po perskaityto straipsnio ar matyto reginio televizijoje, galima gana gerai išnaudoti platesniam paaiškinimui apie Lietuvą ir jos dabartinę kovą. Ir atvirkščiai – žalinga būtų pasirodyti nesidominčiu ir mažai žinančiu. Šiuo metu gyvenimas Lietuvos reikalais, jų garsinimas, kaip tik kam prieinama ar įmanoma, šalia visokeriopos pagalbos, telkiamų lėšų, atliekamų žygių politinėse viršūnėse yra bendras, svarbus, išsiviją angažuojantis darbas. Viena ritmu ir rūpesčiu su tauta tarimu judėti, jausti vienodą atsakomybę, paremtą besąlyginiu solidarumu. ČS.

KANADOS ĮVYKIAI

Sumažintas traukinių skaičius

Sausio 15-toji tapo sentimentinių asarų diena kanadiečiams, atsiveikiniams su beveik puse valdinės "VIA Rail" bendrovės keleivinių traukinių. Ši bendrovė tegalėjo išsilaikyti su sparčiai augančia finansine valdžios parama, kuri pasidarė nepakeliamai biudžetinių deficitų spaudžiamai ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybei. 1980 m. "VIA Rail" bendrovė keleiviams pardavė 7.600.000 bilietų, susilaukdama \$423 milijonų paramos iš Kanados izdo. Pernai bilietų buvo parduota visu milijonu mažiau, finansinę paramą teko padidinti iki \$645 milijonų. Spėjama, kad 1988 m. "VIA Rail" traukiniais kasdien dū kartus važiuavo tik apie 61.000 keleivių, o aštuonis kartus per metus – apie 780.000, įskaitant ir turistus. Tad iš tikrųjų net 97% kanadiečių nepasinaudojo "VIA Rail" traukiniais. Ne nuostabu, kad tie traukiniai dažniausiai būdavo pustuščiai ir kad kiekvienam keliautojui per metus reikėjo maždaug šimto dolerių valdinės paramos. Tik tokiu būdu "VIA Rail" bendrovė įstengė subalansuoti savo biudžetą. 1980 m. statistika liudija, kad tada vieno kilometro kelionė traukiniu

kainavo 13,5 cento, lėktuvu – 2,1 cento, savu automobiliu – centa, autobusu – 0,8 cento.

Keleivinių traukinių "VIA Rail" bendrovė pastaraisiais metais Kanadoje turėjo 38 maršrutus, kuriuos susisiekiimo ministeris B. Bouchardas sumažino aštuoniolika. Tiems panaikintiems maršrutams iš bendro 1988 m. parduotų 6,4 milijonų bilietų skaičiaus teko tik 2,4 milijono. Tad uždarymui buvo pasirinkti didžiausią nuostolį nešusieji maršrutai, o paliktuose maršrutuose tebuvo sumažintas traukinių skaičius. Tokiu būdu susisiekiimo ministeris B. Bouchardas valdžios paramą nuostolį nesąntčiai "VIA Rail" bendrovei 1992 m. tikisi galėsiančią sumažinti iki \$350 milijonų. Jo planui pasipriešino "VIA Rail" bendrovės tarnautojai ir keleiviai. Tuo reikalu netgi buvo kreiptasi į Kanados aukščiausiąjį teismą, vyriausybę kaltinant konstitucinių žmogaus teisių ir gamtos saugos pažeidimais. Teisėjas P. Rouleau atsakė sustabdyti plano įgyvendinimą spalio 15 d. Nutarimas, patvirtintas Kanados parlamento, esąs teisėtas, nes parlamentariai leidžia krašto įstatymus.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Vienas iš didžiausių Amerikos žurnalų savo viršelį papuošė vaizdais iš lietuvių tautos manifestacijos Vilniuje

Lietuviai siekia pilnos nepriklausomybės

Didžioji spauda ir toliau rašo apie Lietuvą, deda nuotraukas iš demonstracijų, korespondentai svarsto mūsų tautos ateitį. Jei anksčiau toje pačioje spaudoje buvo daug abejonių apie Baltijos kraštų išsilaivinimą, tai dabar jau rašoma, kada ir kokiomis sąlygomis bus atgauta nepriklausomybė. Atrodo, kad ir pačiam Gorbachiovui aišku, kad baltiečių laisvės troškimą neįmanoma nuslopinti.

Keisis Europa

"The Toronto Star" sausio 17 d. laidoje išspausdino savo korespondento Richard Gwyn straipsnį. Jame jis rašo, kad Lietuva visai atsiskirs nuo Sov. Sąjungos arba gaus efektyvią nepriklausomybę decentralizuotoje federacijoje. Esą Gorbachiovas jau dabar siūlo "respublikos suverenitetą", kur galėtų veikti daugiapartinė sistema, savo ekonomika, prekyba su užsieniu, tvirta sava valiuta. Naujokai galės karinę tarnybą atlikti Lietuvoje.

Lietuvos atvejį, sako korespondentas, yra unikalūs. Ji 1940 m. jėga buvo inkorporuota į Sov. Sąjungą. Lietuvius gali patenkinti tik tikra nepriklausomybė. Gal būt, gelbstint Gorbachiovo prestižą, jie gali sutikti su kokiais nors ryšiais su Sov. Sąjunga.

Autorius galvoja, kad lietuvių kova už nepriklausomybę gali tapti modeliu kitom Europos tautom. Taip gali atsitikti Jugoslavijoje su Slovėnija ir Kroatija, Ispanijoje su baskais, Korsika gali atsiskirti nuo Prancūzijos ir pan. Gali

ne taip tolimoje ateityje pasikeisti Europos žemėlapis.

Apsisprendimo teisė

"The Globe & Mail" sausio 16 d. rašo, ką kalbėjęs Gorbachiovas Lietuvos komunistų partijos žmonėms. Sov. Sąjungos komunistų partija esanti ištikima Lenino principams. Tautos turinčios teisę apsispręsti, taip pat ir atsiskirti nuo Sov. Sąjungos. Tai esanti konstitucijos norma, pažymėta senose konstitucijose, tas pats bus padaryta, ruošiant ir naują konstituciją.

Tačiau pakelti rankas ir nubalsuoti atsiskirti, taip negalima. Dalykai yra daug daugiau komplikuoti. Atsiskyrimas yra susietas su ekonominėmis, socialinėmis, politinėmis ir tarptautinėmis problemomis. Prieš pasirošiant į nepriklausomybės kelionę, pirmiausia reikia gerai apsisvarstyti ir pasverti esamą būklę.

Sov. Sąjungos komunistų partija stipriai proteguojanti federaciją. Tai trumpiausias kelias pasiekti savo tikslus. Kalbant apie juos, jūs ir mes, sakė Gorbachiovas, nesiškiriam. Mes sakome, kad reikia atnaujinti federaciją ir iškelti visas galimybes, o jūs norite nuo federacijos atsiskirti. Štai čia prasideda skirtumai.

Gorbachiovas nesakęs, kad Centro komitetas ir jis pats daugiau rūpinasi lietuvių ateitimi negu jie patys. Lietuviai patys turi svarstyti savo problemas ir pateikti siūlymus prie apvalaus federacinio stalo. Taip būtų greičiau paruoštas naujas įstatymas ir surastas

mechanizmas, kaip pasitraukti iš sąjungos. Toks mechanizmas tikrai bus surastas, nors jis pats tvirtai įsitikinęs: "Mums reikia federacijos. Tai būtų kitas socializmo vėjas..."

Baltiečių padėtis skirtinga

"Time" žurnalo sausio 22 d. laidoje dar rašoma apie Gorbachiovo lankymąsi Lietuvoje. Nusileidęs Vilniuje, Gorbachiovas galvojo lietuvių paveiktą savo asmenybę, politiniu sugebėjimu pasiekti kompromisų. Bet kai išgirdo galingą minios šauksmą, reikalaujantį nepriklausomybės, pakeitė savo taktiką. Staiga virto rinkiminio vajuos politikui. Norite gauti nepriklausomybę, sakė Gorbachiovas, galite ją ir turėti. Bet kartu...

Vienoje Vilniaus įmonėje, pastebėjęs darbininką su rusų kalba plakatu – "Ne daugiau laisvių, bet pilną nepriklausomybę", Gorbachiovas jo paklausė, kaip jis supranta, kas yra nepriklausomybė. Darbininkas atšovęs: "Gimiau nepriklausomas, noriu nepriklausomai mirti".

Žurnale rašoma, kad galima galvoti apie Baltijos respublikų pasitraukimą ir ta prasme, kad dėl to Sov. Sąjunga nesugrius. Estija, Latvija ir Lietuva esančios naujausias priedas Sov. Sąjungoje. Ne kaip kitos sovietinės respublikos, baltiečiai prieš inkorporavimą buvo nepriklausomi. Todėl yra istorinė bazė jų reikalus svarstyti atskirai nuo kitų respublikų. Gal būt, kaip rašoma, Kremlius ir yra pasiruošęs tokiam elgesiui. Sov. (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

REIKŠMINGIAUSIU SAVAITĖS ĮVYKIU M. GORBAČIOVUI, ką tik grįžusiam iš Vilniaus, tapo pilietinio karo proveržiai Azerbaidžane ir Armėnijoje. Didžiąją Azerbaidžano gyventojų dalį sudaro musulmonai šiitai, priklausantys tai pačiai sektai, kurios dėka senasis ajatola R. Chomeinis buvo paskelbęs islamišką revoliuciją Irane. R. Chomeinio palikti liguistai neapykantos daigai yra pasiekę ir Azerbaidžaną. Ten ta neapykanta pirmiausia nukrypo į krikščionis armėnus autonominėje Kalnų Kaba-racho srityje ir pačioje Azerbaidžano sostinėje Baku. Susikirtimų buvo ir anksčiau, bet jie dabar gerokai sustiprėjo. Sovietinė spauda armėnų persekiojimą Azerbaidžane jau pavadino pogromu, nors tas žodis carinėje Rusijoje buvo skirtas tik žydų puldinėjimui. Pirmą kartą Azerbaidžane pasirodė slapta apsiginklavusios musulmonų gaujos. Ginklavimasis prasidėjo ir Armėnijoje, pasiryžusioje ginti savo tautiečius Azerbaidžane. Abiejose pusėse į tokias grupes įsijungė karinį apmokymą turintys atsargos kariai. M. Gorbachiovas ramybei Azerbaidžane atstatyti buvo priverstas atsiųsti 24.000 viadus ir reguliarios kariuomenės vyrų. Sostinėje Baku tankų ir šarvuotųjų laukė sustatytų sunkvežimių, autobusų ir automobilių barikados. Kariuomenės daliniais teko panaudoti savo ginklus. Baku mieste tarp karių ir azerbaidžaniečių įvykusiose kautynėse sušalauka apie 60 gyvybės aukų.

Atviri žodžiai

Pats reformų pradininkas M. Gorbachiovas šiuo skaudžiu reikalu prabilo televizijoje, pareikšdamas viešą užuojautą žuvusiųjų šeimoms, pasmerkdamas jau dvejus metus trukusius susikirtimus tarp musulmonų šiitų ir armėnų krikščionių. Ginkluotas kariuomenės įsikišimas yra paskutinė priemonė tvarkai atstatyti. M. Gorbachiovas ragino ekstremistus azerbaidžaniečius ir armėnus atsisakyti religinės bei tautinės neapykantos. Televizorių ekranuose matėsi kautynės pasiruošusių karių Azerbaidžano sostinėje Baku bei kitose vietovėse, matėsi ir aukų, bet nebuvo rodomi ginkluoti susikirtimai. Vėliau buvo pranešta, kad Baku miestas jau yra kariuomenės kontrolėje. Tačiau ir vėl prasidėjo susišaudymai prie maistaujančių azerbaidžaniečių atstatytų barikadų. Ramybė tebėra nesugrąžinta.

Auganti įtampa

M. Gorbachiovas, vengdamas dar didesnės tautinės įtampos, iš Azerbaidžano ir Armėnijos siunčiamų karių įjungia įvairių tautybių karinę prievolę atliekančius naujokus, juos pakeisdamas reguliariais kariais. Tėvai nenori, kad jų vaikai būtų siunčiami į dvi Kaukazo respublikas, galinčias tapti antruoju Afganistanu. Azerbaidžano aukščiausiosios tarybos pirm. El-mira Kafarova viešai apgai-

lestavo žuvusius jaunuolius, moteris ir vaikus, prasitar-damas, kad Azerbaidžanas gali būti paskelbtas nepriklausoma respublika. Nepriklausomybė jau paskelbė Turkijos ir Irano pasienyje esanti 7.700 kv. kilometrų ploto autonominė Nachičevanės respublika, turinti 250.000 gyventojų, kurių daugumą sudaro musulmonai šiitai. Jie, sunaikinę pasienio sargybos punktus, nori susijungti su Irano šiitais. Galimas dalykas, panašias mintis puoselėja ir Azerbaidžano šiitai. Sovietiniame Azerbaidžane ir Nachičevanėje yra beveik septyni milijonai musulmonų šiitų, o Irane – 5 milijonai iš Azerbaidžano kilusių šiitų. Iš Irano pranešama, kad daug sovietinių šiitų ten atvyksta į islamiškas pamaldas. Iranas jau turi pastoges 10.000 tokių šiitų. Atrodo, ruošiamasi sutikti iš Azerbaidžano pabėgusius šiitus, jeigu ten prasidės aštresni susikirtimai su kariuomene. Ta įtampa dabar yra naudinga Lietuvai ir jai nepriklausomybės siekiančiai nuo Maskvos atsiskyrusiai komunistų partijai. M. Gorbachiovo bei jo kritikų dėmesys nuo Lietuvos ir kitų dviejų Baltijos respublikų nukrypo į kovas Azerbaidžane ir musulmonų šiitų flirtą su Iranu.

Popiežiaus viešnagė

Čekoslovakijos premjeras M. Calfa paskelbė pasitraukimą iš komunistų partijos. Koaliciniam ministrų kabinetui dabar yra tik trečdalis komunistų. Naujoji Čekoslovakijos vyriausybė nutarė atstatyti normalius diplomatinius ryšius su Vatikanu. Oficialiai jie nebuvo nutraukti, tik suspenduoti, kai Čekoslovakijos valdymą 1948 m. perėmė komunistinis režimas. Čekoslovakijos prez. V. Havelis ir katalikų vadas kardinolas F. Tomášekas pakvietė popiežių Joną Paulių II apsilankyti laisvę atgavusioje Čekoslovakijoje. Kvietimą atvežė ryšių atstatymo reikalais atvykusi vicepremjero J. Čarnogurskio vadovaujama delegacija. Remiantis pradiniais duomenimis, Šv. Tėvas Čekoslovakijoje numato apsilankyti balandžio 21-22 d.d. Pasirinktoji data gali būti pakeista.

Šiame numeryje:

Pagarsėjusi tauta

Nepriklausomybės reikalavimai iškėlė lietuvių vardą spaudoje

Lietuviai siekia pilnos nepriklausomybės

Jų reikalavimus pradeda suprasti ir kiti

Atviro laiško popiežiumi pėdsakai

Laiško esmė bei atgarsiai Italijos ir Čikagos spaudoje

Kalėdų šventės Europoje

Skirtingi švenčių papročiai

Sovietų Sąjungos deputatų suvažiavimas

Deputatai balsuoja taip, kaip komunistai liepia

"Moterių žiburiai"

Atnaujintas "TŽ" skyrius

Grįžo mirti į tėvų žemę

A. a. sol. Vaclovas Verikaitis mirė sausio 8 d. Vilniuje

Triguba sukaktis

Ją atšventė kun. K. Butkus, OFM, St. Catharines lietuvių parapijoje

"Is čia kylama į žvaigždes"

Mokslininko jėzuito Tomo Žebrausko 275-sios gimimo metinės

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, mėnė – \$35, garbės – \$45 (Ameriko – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Lietuviai siekia pilnos nepriklausomybės

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Sąjungos valdžios atstovas G. Gerasimovas, kalbėjo apie priemones išspręsti Lietuvos problemą.

Prašo palaukti

"U.S. News & World Report" žurnalas sausio 15 d. laidoje rašo apie staigius pasikeitimus Rytų Europoje ir apie įvykius Lietuvoje.

Sovietų prezidentas neseniai vakarinės imperijos dalyje pamatęs kitokį vaizdą, negu svajojo Marksas – apie vieną darbininkų pasaulį. Lietuvoje ir kitose Baltijos respublikose darbininkai kovoja sutraukti rėtežius, kuriais jie buvo prišti prie Maskvos ir marksizmo.

Dabar jau yra ženklų – Gorbaciovas gali baltiečiams leisti eiti savuoju keliu, galbūt nestipriais ryšiais sujungtoje federacijoje. Ryšium su federacija I. Muksinovas, dirbantis sovietų akademijos mokslo ir valstybės teisių institute, paskelbė idėją, kad respublikoms bus leista palaikyti ryšius su centru skirtingais būdais. Tokioje santvarkoje baltiečiai galėtų gauti stiprią autonomiją. Tuo tarpu Centro Azijos respublikos būtų labiau varžomos. G. Gerasimovo, valdžios atstovo, pareikimu, Gorbaciovas prašo respublikas palaukti iki "visiškai naujos federacijos".

Tačiau baltiečiai nori nepriklausomybės anksčiau negu

vėliau. Šiais metais bus sudaryti pagrindai atstatyti nepriklausomybę, sako Virgilijus Čepaitis, vienas iš Sąjūdžio vadovų.

Baltiečiai save lygina su suomišiais. Pastarieji ir baltiečiai po I pasaulinio karo buvo nepriklausomi ir toje pačioje būklėje. Bet šiandieninė Suomija yra išsiriikiavusi į 10 turtingiausių valstybių. Jei baltiečiams būtų pasiūlyta Suomijos dabartinė politinė padėtis, jie mielai sutiktų.

Sąjūdžio pareiškimas

Sausio 10-13 d.d. įvykiai Lietuvoje atkreipė pasaulio dėmesį į pagrindinį lietuvių tautos ir Lietuvos visuomenės reikalavimą: atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Sąjūdžio organizuota masinė manifestacija Vilniuje su dalyvių gausa išreiškė tautos troškimą.

M. Gorbaciovo lankymasis turėjo tarnauti komunistų partijos vidaus reikalų svarstymui, tačiau jis pavirto Sov. Sąjungos prezidento vizitu. Vyko diskusijos dėl Lietuvos ateities. Kokiu būdu ir derybomis bus atstatyta Lietuvos nepriklausomybė, liko atviru klausimu. Gorbaciovo siūlytos "išstojimo procedūros" Lietuvai yra nepriimtinos. Lietuva buvo sovietų aneksuota. Gorbaciovo siūlymai paneigia tautų apsisprendimo principą, išdestytą pirmame sovietų valdžios dokumente.

Lietuvos atžvilgiu tas principas buvo realizuotas 1920 m. liepos 12 d. Rusijos-Lietuvos sutartimi, kuria ir toliau turėtų būti grindžiami tarptautiniai santykiai. Laukiama rimto atsakymo. Ir toliau bus stiprinami Lietuvos nepriklausomybės pamatai, ginamos tėvynės, tautos ir piliečių teisės. (LIC) J. A.

Atviro laiško popiežiui pėdsakais

Laiško esmė bei atgarsiai Italijos ir Čikagos spaudoje

DR. KAZYS ĖRINGIS

1989 m. lapkričio 27 d. Vatikane buvo asmeniškai įteiktas Jonui-Pauliui II grupės Čikagos lietuvių atviras laiškas. Lapkričio 29-30 d.d. tą laišką paskelbė arba platokai aptardami pagarsino net 15 Italijos dienraščių.

Prel. L. Tulaba 1989 m. gruodžio 15 d. "Drauge" paskelbė tame "Roma ir Maskva" straipsnyje pažymėjo: "Italų spauda minėjo, kad kai kurie lietuviai iš Čikagos, dviejų organizacijų vardu, kreipėsi į Šv. Tėvą atviro laišku, prašydami kalbantis su Gorbaciovu užtarti Lietuvą. Kas tai darė ir kieno vardu, nebuvo paskelbta. Deja, tai reikėtų laikyti labai neapgalvotu, tikrai nediplomatišku veiksniu. Yra galimybių Lietuvos reikalų kreiptis į popiežių tiesiogiai, o ne atviro laišku". Reikia suvokti su tokia pastaba ir pasidžiaugti, kad Lietuvos reikalų yra galimybių kreiptis į popiežių tiesiogiai. Tokio kreipimosi laišku Gorbaciovo lankymosi Vatikane proga popiežius Jonas-Paulius II iš Lietuvos ir išeivijos organizacijų bei privačių asmenų, matyt, gavo ne vieną. Jie savo tikslą pasiekė ir, išlikę Vatikano archyvuose, po kelių dešimtmečių pasitarnaus istorikams ir kitų sričių mokslininkams.

Šv. Tėvas gal ne visuomet gali įsigilinti arba užtarti lietuvių ir Lietuvą. Daug kas žino, kad skausmo nedalos verčiami 1947 m. rugsėjo 20 d. Lietuvos katalikai parašė laišką Šv. Tėvui Pijui XII. Laiške, turinčiame 21 skirsnį, palyginti išsamiai tada buvo nušviesta persekiojamos Katalikų Bažnyčios padėtis Sovietų Sąjungos okupuotoje Lietuvoje. Laišką į Vakarus 1948 m. atgabenas vienas iš partizanų vadų – Daumantas. Kan. F. Kapočius tą laišką ir jo vertimą įteikė Vatikane ir pagarsino Šveicarijos, Vokietijos ir kitų šalių spaudoje. Vatikane ir Lietuvoje, dėl savaimės suprantamų įtampos sąlygų priežasčių, plačiojoje visuomenėje didesnio atgarsio nesulaukta. Ir jeigu laiškas nebūtų buvęs pagarsintas Vakarų Europos šalių spaudoje, tai apie jį ir šiandien niekas nežinotų. Todėl ką pozityvaus padarė Bažnyčios hierarchai (šiuo atveju kan. F. Kapočius), tą gali atlikti ir tikintieji pasauliečiai, juo labiau, kad pagal naują sampratą ne vien aukštieji dvasiškai, bet ir visa tikinčiųjų bendruomenė sudaro gyvą Bažnyčią.

Turint galvoje šio straipsnio pradžioje užsimintą ir Italijos spaudoje minėtą Čikagos lietuvių grupės atvirą laišką popiežiui Jonui-Pauliui II, reikia apie jį parašyti išsamiau.

Laiško parengtis ir skersvėjai

Reikalas parašyti Šv. Tėvui laiškus iškilo labai staigiai visiems, ir todėl skuba nebuvo išimtis ir mūsų čia liečiamu atveju. Tad paskubom parašyti straipsniu kreipėmės į "Draugo" skaitytojus (1989. XI. 2), prašydami sumanymui pritarti ir paremti lėšomis. Laiško metmenis šiuo atveju aptarėme ne su lietuvių organizacijų vadovybėmis, o su amerikiečių katalikų sąjungos TFP centro ekspertais. Laiško tekstas per kelis kartus buvo tikslinamas. Centro atstovai mus supažindino su veikliu Italijos žurnalistu. Jo ryšiai užtikrino galimybę laišką skubiai ir laiku, lapkričio 27 d., įteikti asmeniškai Vatikane popiežiui.

Atviro laiško idėja turėjo ir antrinį tikslą: pavergtis lietuvių tautos skausmą grupės profesionalų vardu ypatingą popiežiaus Jono-Pauliaus II susitikimo su Sov. Sąjungos prezidentu M. Gorbaciovu Vatikane proga išreikšti ne tik Šv. Tėvui, bet ir 50 milijonų Italijos gyventojų bei visam romaninių kalbų sferos pasauliui. Todėl pavergtos tautos vardu išreikštą žmonių pagalbą šauksmą laikyti neapgalvotu veiksmu netikslinga.

Minėtam atviram laišku paskelbti spaudoje Italijos žurnalistas pasiūlė keletą brangių variantų. Pasirinkome Romos dienraštį "Corriere della Sera", kurį skaito 131 tūkst. žmonių. Buvo sutarta nupirkti visą dienraščio puslapį ir jame šalia laiško įdėti nemažai apie Lietuvą kitokios svarbios medžiagos, dar ir gauti 50% nuolaidą. Bet sušlavus lėšų telkimui, projektas buvo pavojingai pakibęs ore. Pražuvo 50% nuolaida Italijoje. Čikagos spaudoje pasirodė projektui nepalankūs V. Skuodžio straipsniai. Jis, neįsigilinęs į reikalo esmę, minėtą projektą mėgino sukritikuoti, su juo netgi išsamiau nesusipažinęs ("Draugas", 1989. XI. 16).

Laišką Šv. Tėvui pasirašė 63 Čikagos lietuviai. Maždaug tiek parašų surinkti ir buvo numatyta. Daugiausia pasirašė mokytojų (22), inžinierių – 11, gydytojų – 10, mokslo daktarų – 3.

Santraukinė laiško esmė

Italų žurnalistas pasirašytą 63 lietuvių laišką iš anglų kalbos išvertė į italų, nurodydamas pasirašiusių pavardes ir profesijas. Kaip jau buvo minėta, laiškas Šv. Tėvui buvo įteiktas lapkričio 27 d., o lapkričio 29 d. buvo paskelbtas įtakingame Italijos dienraštyje "Corriere della Sera".

Pažymėtina, kad ilgokas laiškas (turint galvoje ir paskirtį spaudai) parašytas krikščioniškos tradicijos dvasioje. Glaustai jo esmė tokia: kiekviena proga mes kreipiamės į tuos, kurie teikia laisvės viltį ir globą. Dabar trejopai svarbi istorinė valanda: 1. aukščiausio lygio sovietų oficialus asmuo lankysis Vatikane, 2. vizitas susijęs su permainingomis už geležinės užkardos, 3. laiškas sutampa su Ribbentropo-

Molotovo sandėrio penkiasdešimtmečiu. Šios tikrovės dar yra kitos dvi esminės aplinkybės: 1. tautos ir valstybės nelaimėse išsaugota lietuvių katalikybės dvasia, 2. lietuvių meilė savo šaliai ir krikščioniškoms vertybėms. Lietuvos katalikai yra paguosti Vatikano politikos, nepripažįstančios Lietuvos okupacijos. Tuo tarpu kai kurios kitos nekomunistinės valstybės per daug dažnai aukoja tautas ir sielas komunizmo kančioms ant melo grindžiamo netikro atoslūgio altoriaus. Dabar iš Kremliaus vėl sklinda lietuvių ir Lietuvos užsiuoli-mai, protarpiais grąšinant panaudoti net armiją. Taip atsitikus, būtų nebe pirmas kartas, kai po pasirodžiusių Kremliuje atoslūgių būdavo praliejamas tokių, kaip Lietuva, pavergtų tautų kraujas.

Laišką primenama, kad tarpusavio supratimas Europoje gali būti pasiektas teisingu atkuriančiomis pastangomis, nes neįmanoma iškilti krikščioniškoje civilizacijoje būnant įbruktai ir melagingą sovietinę pavergtų tautų sąrangą, reiškančią nesukalbama ir kraupią anticivilizaciją. Todėl Šv. Tėvas prašomas tvirtai užtarti Lietuvos žmonių laisvės ir nepriklausomybės siekius, M. Gorbacioviui lankantis Vatikane.

Laiškas baigiamas prašant apaštalinio palaiminimo mums patiems, mūsų šeimoms, gyvenantiems laisvėje lietuviams, mūsų broliams Lietuvoje ir visiems tiems kentėjusiems bei dar ir dabar išblaškytiems Šiaurės plotuose. (Bus daugiau)

A+ A

VACLOVUI LUKUI

mirus,

lietuvių katalikų moterų draugijos atkūrėją Kanadoje dr. ALDONĄ UŽUPIENĘ-LUKIENĘ nuoširdžiai užjaučiame gilaus skausmo valandoje –

KLK moterų draugijos
Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A+ A

VACLOVUI LUKUI

mirus,

žmoną dr. ALDONĄ, broli KOSTĄ ir visus artimuosius užjaučiame –

Kanados lietuvių medikų draugijos vardu –
valdyba

A+ A

VACIUI LUKUI

mirus,

žmonai dr. ALDONAI, broliui KOSTUI ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

Salomėja ir Balys Sakalai
Virginija ir dr. Vitas Mikėnai
Ramūnė ir Algis Jonačiai

A+ A

LEOKADIJAI ČESĖKIENEI

mirus,

jos dukrą LEOKADIJĄ NAKROŠIENĘ, sūnų ALGĮ su šeimomis, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Pensininkų klubo valdyba Toronto

P A D Ė K A

A+ A

ALEKSANDRUI BRAZIUKAIČIUI

mirus, nuoširdžiai dėkome visiems draugams ir pažįstamiems, atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems šventovėje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame kun. V. Braukylai už maldas koplyčioje, gedulines Mišias ir jautrų žodį šventovėje bei velionies palydėimą į kapines.

Dėkojame už aukas Mišioms, gėles ir pyragus.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Draugai

A+ A

VYTAUTUI BALSUI

mirus,

žmoną VALENTINĄ, mūsų vėliavos krikšto tėvus – dukrą DALIĄ ir dr. MIKĄ VALADKAS, sūnų TOMĄ, jų šeimas, gimines bei artimuosius giliai užjaučiame –

KLK moterų draugijos
Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A+ A

VYTAUTUI BALSUI

mirus,

jo žmoną VALENTINĄ, Anapilio moterų būrelio narę, dukrą DALIĄ, sūnų TOMĄ, vaikaičius ir visą giminę su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Anapilio moterų būrelis

Brangiam vyrui

A+ A

VYTUI BALSUI

mirus,

mielai VALYTEI, mūsų mokslo dienų draugei, jos šeimai bei artimiesiems reiškiamo giliai, nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

Dana Mažeikienė
Laima Lunickienė
Alė Daugvilienė

Čikaga, IL

A+ A

ALFONSUI MARKVĖNUI

mirus,

jo brolius okupuotoje Lietuvoje, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Pensininkų klubo valdyba Toronto

A+ A

BALIUI KRONUI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną ELVYRĄ, vaikus ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Z. A. Saunoriai su šeima
J. Saunorienė

A+ A

VACLOVUI VERIKAIČIUI

mirus,

žmoną ELENUTĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

"Audra Travel" darbuotojai

Atsiveikinus su šiuo pasauliu

A+ A

VACLOVUI VERIKAIČIUI,

mielą draugę kybartietę RAMUTĘ, dukras – SALOMĖJĄ ir jos vyrą DON, AUŠRELĘ ir jos vyrą KEVIN, sūnų VACLOVĄ ir jo žmoną LAURIE, taip pat vaikaičius – KRISTOLĘ, KATRYNĄ, KYLINĄ ir KATERINĄ liūdesio valandoje užjaučiame –

Ona Rimkevičienė

Grazina Baltūnienė

Irena Ehlers

Liuse Matulevičienė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvių išeivijai!"**

Transpak praneša apie naujus bei naudingus patarnavimus

SĄSKAITA DOLERIAIS. Galime atidaryti sąskaitą jūsų giminei Lietuvoje. Galės pirkti "dolerinėje" maistą, prieskonius, automobilį ir kt.

VAISTAI. Siunčiame receptinius ir nereceptinius vaistus. "Bayer" aspirinas (600 tbl.), multivitaminai, "Advil" ir kt. \$65
Pagal pageidavimą vaistus galime pakeisti arba pridėti kitus.

Muito nera.
35 SVARU MAISTO SIUNTINYS. 18 svarų rinkinių mėšos gaminių: "palendvica", rūkytos dešros, jautienos "file" (ne konservai) ir kt., saldinių – \$85. **Muito nera.**
KAVA, KAKAVA, PRIESKONIAI. 5 svarai – \$59, 10 sv. – \$99, 20 sv. – \$179. **Muito nera.**

ELEKTRONIKA IR MAŠINOS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą ir iš kitų JAV miestų. Siunčiame dėvėtus drabužius. **GLUKOMETRAS.** Sergantiems cukralige \$99
Rašydami būtinai praneškite savo telefono numerį – greičiau gausit atsakymą į klausimus arba skambinkite:

tel. 1-312-436-7772

ROMAS PUKŠTYS Istaiga veikia
TRANSPAK kasdieną 9 v.r. – 5 v.p.p.,
2638 W. 69th St., šeštadieniais 9 v.r. – 2 v.p.p.
Chicago, IL 60629, USA arba susitarus

Canadian Art Memorials Ltd.

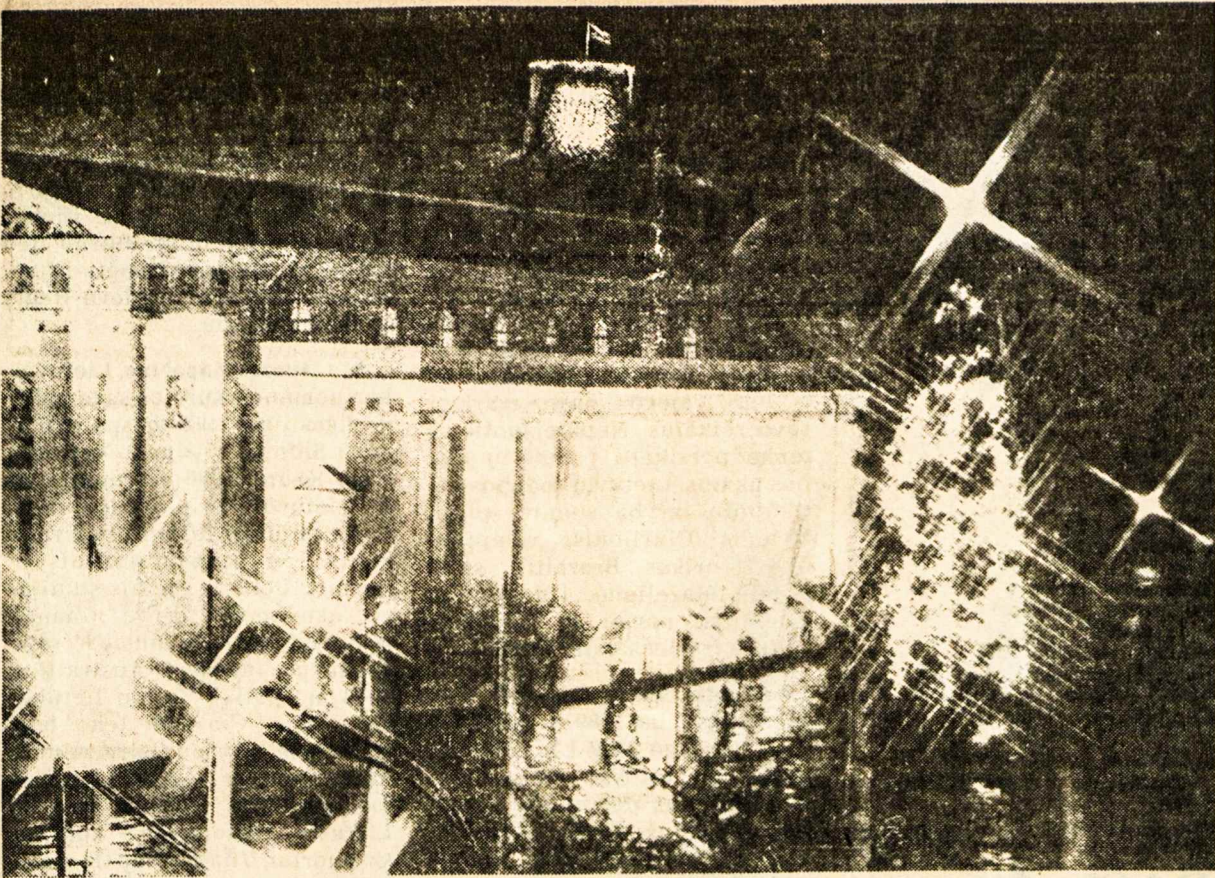
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPOREALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Naujų metų sutiktuvių papuošta Katedros aikštė. Vilniečių laukia šviesomis tvinkanti eglė, senoji arkikatedra ir Gedimino pilies bokštas su iškelta atgimstančios Lietuvos vėliava

Kalėdų šventės Europoje

Skirtinga temperatūra

Beveik kasdien 4 v.p.p. televizijos aparatai įjungti į "American Forces Network" kanalą, kuris satelito pagalba yra sujungtas su įvairiomis JAV stotimis. Paklausau žinių, perduodamų Europoje gyvenantiems amerikiečiams. Nežiūriu filmų, bet nakties metu — geresnes futbolo rungtynes. Dideliam JAV žemėlapyje pranešas supažindina žiūrovus su temperatūra, krituliais. Stebėdamas prieskaledinės savaitės svyruojančią nuo šiaurės iki JAV pietinių krantų temperatūrą, mintimis persikėliau į gyventą Klevo lapo kraštą, nes kaip tik aplink Buffalo miestą šiautė sniego pūga. Kiek prisimenu, gruodžio 20 d. Čikagoje buvo -10°F! Keistas jausmas, nes už lango mačiau gražiai žaliuojančias pievas, žaidžiančius su smėliu vaikus, paauglius — spardant kamuoli. Bavarijoje užiegos lauke išstatę stalus ir kėdes, nes iš Italijos pūtė šilto oro srovė. Temperatūra pasiekė 20°C!

Pirkimai

Gražus oras atsiliepė į šiltą avalynę, drabužius, slidžių aprangą bei žiemos sporto šakas. Apkrautos lentynos liko pirkėjų beveik nepaliestos, nes sniego nesimatė net ir žiemos pramogų — Austrijos, Šveicarijos ar Bavarijos kraštuose. Tačiau prieš Kristaus gimimą, vokiečius viliojo puošmenų, televizijos, elektronikos, žaislų krautuvės. Buvo perkami brangūs žiedai, auskarai, deimantai (vokiečiai sako, kad tai geras pinigų in-

vestavimas), "video" aparatai, net ir skaitytuvai vaikams!

Automobiliai

V. Vokietija gyvena medžiaginės gerovės laikotarpi, tvirtai tikėdama ir jau net matydama gerus prekybinius santykius su savo rytų tėvynainiais. To vokiškos gerovės "barometru" gali būti automašinių gamyba. Ir taip 1989 m. pabaigoje visoje V. Vokietijoje buvo užregistruota 30 mil. automašinių (su sunkvežimiais, motociklais 38,2 mil.). Tokiu būdu dviem V. Vokietijos gyventojams (įskaitant vyresnius, naujagimius ir vaikus) teko viena automašina. Vien tik 1989 m. buvo išduota 3,1 mil. naujų vairavimo leidimų. Didžiausiu automašinių gamintoju ir toliau liko "Volkswagen" bendrovė, viršijančios Opelį, Mercedes ir Fordą.

Šventės

Kūčių vakarą vokiečiai praleidžia šeimose. Naktį katalikai eina į Bernelių Mišias. Valgoma įvairiai — žuvį, mėsą, Bavarijoje dažnai "baltas dešrelės", užgeriant alum, vynu. Gražiai papuoštos eglutės, po jom sudėtos dovanos. Jos dalinamos po vakarienes.

Viengungiai ieško atidarytų valgyklų, kur neblogo vakariene. Kūčių vakarą kainuoja \$20-25, aišku, neįskaitant alkoholinių gėrimų. Tačiau restoranai uždaro 8-9 v.v. Kristaus gimimo dieną katalikai ir evangelikai eina į šventoves (Bernelių Mišios kai kuriose šventovėse laikomos 8 v.v.). Daugumą tą dieną praleidžia artimųjų tarpe. Tiesa, pietūs

A+ LEOKADIJAI ČESĖKIENEI

mirus,

duką LEOKADIJĄ NAKROŠIENĘ ir sūnų ALGĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Juzė ir Albinas Pliopliai

A+ LEOKADIJAI ČESĖKIENEI

mirus,

jos duką LEOKADIJĄ NAKROŠIENĘ su vyru, sūnų ALGĮ su žmona, vaikaičius su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

L. M. Malinauskai

I. B. Wilkinson

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomi skleidžia informaciją (įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaugotą centas artina Lietuvai laisvės aušrai.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Sovietų Sąjungos deputatų suvažiavimas

1989 m. gruodžio 12 d. Kremluje įvyko Sov. Sąjungos liaudies deputatų antrasis suvažiavimas, kurio kalbos ir netgi pasisakymai iš salės buvo stropiai stenografuojami ir patalpinti Maskvos dienraščio "Izvestia" keliose laidose. Kadangi šiame suvažiavime pirmą kartą Sov. Sąjungos istorijoje buvo balsuojama ne rankos pakėlimu, bet mygtuko paspaudimu, suvažiavimo pirmininkas Gorbačiovas ilgai turėjo liaudies deputatams aiškinti, kada ir kokį mygtuką (jį yra trys: už, prieš ir susilaikau) reikia paspausti. Iš 2.245 paskirtų arba išrinktų deputatų suvažiavime dalyvavo 2.106 asmenys.

Serga ar yra sveikas draugas Astrauskas?

Kaip kiekviename suvažiavime priimta, taip ir čia, buvo sudaromas prezidiumas. Atidarydamas suvažiavimą pirmininkaujantis Gorbačiovas pratarė:

(...) "Lietuvių delegacija pasiūlė, kad vietoje sergancio Lietuvos aukščiausiojo sovieto pirmininko draugo Astrausko į suvažiavimo prezidiumą įjungti kaip jų respublikos atstovą Sov. Sąjungos liaudies deputatą draugą Uoką Kazimierą. Kosto".

Tos pačios dienos popietiniame posėdyje, kai buvo svarstomas konstitucijos vykdymo priežiūros komiteto klausimas, K. Uoka paaiškino:

(...) "Šiandien buvo pranešta, kad dėl ligos Astrauskas negalėjo būti suvažiavimo prezidiume, o jo vietoje sėdžiu aš. Draugas Gorbačiovas nepasakė, kad dabartinė Lietuvos valdžia nėra demokratiškai išrinkta. Tarp jos ir Maskvos yra lietuvių delegacija, kuri nepatikejo Astrauskui atstovauti respublikai, nes jis pralaimėjo rinkimuose. Jeigu yra meluojama tokiuose mažmožiuose, tai kaip mes galime tikėti svarbiuose reikaluose?"

(...) Gorbačiovas: "Ką tik Aukščiausiojo sąjungos sovieto sekretoriato viršininkas draugas Rybkov man pranešė, kad prezidiumo posėdžio išvakarėse draugas Astrauskas paskambino skyriaus viršininkui draugui Janovič, kad jis nėra sveikas ir negalės būti suvažiavimo posėdžių prezidiume. Tuo ir rėmėsi mūsų informacija".

(...) Iš salės: "Vakar tautinių Sov. sąjungos grupių atstovų susirinkime kažkas, rodos iš ukrainiečių delegacijos, pasakė, kad suvažiavimo prezidiume bus žmogus, kuris nebuvo išrinktas tautiniu deputatu".

(...) Gorbačiovas: "Ar jūs žinote, kad jūsų prezidiumo pirmininkas serga?"

Iš salės: "Ne, nežinau. Aš vakar vakare paskambinau pirmajam Lietuvos kompartijos CK sekretoriui Brazauskui ir pasakiau, kad pradžioje Astrauskas, nors ir buvo įtrauktas į suvažiavimo prezidiumo sąstatą, bet mūsų deputatų grupė balsavo už Uoką ir tų grupių posėdyje jo kandidatūra buvo patvirtinta. Brazauskas pažadėjo Astrauską perspėti ir jį nuraminti".

Po kitų klausimų svarstymų ir po to, kai buvo prarasti bent trys balsavimai, Brazauskas paaiškino:

(...) "Vakar vakare mes atvykome kartu su Astrausku, kuris, aišku, yra sveikas. Aš manau, kad buvo suklysta ir Michailui Sergejevičiui buvo duota klaidinga informacija. Taip, Astrauskas sirgo praėjusią savaitę, bet tai buvo praėjusią savaitę, tačiau pirmadienį, vakar, jis buvo sveikas (...)"

Gorbačiovas: "Mes visai apie ką kitą kalbame, draugas Brazauskai, argi jūs nesusivokiote?"

Buvo ir daugiau pasisakymų dėl Astrausko sveikatos stovio. Atrodo, kad Astrauskas, nebūdamas išrinktu deputatu, atvyko į Maskvą ir bandė įsiskverbti į suvažiavimo prezidiumo sąstatą.

Žingsnis pirmyn — du atgal

Suvažiavimo balsavimo rezultatai rodo, kad maždaug du trečdaliai deputatų balsuoja taip, kaip Sov. Sąjungos kompartijos CK nutaria. Aišku, kodėl — tik trečdalis deputatų buvo išrinkti, o du trečdaliai centro komiteto vienu ar kitu būdu paskirti. Taip pat reikia pastebėti, kad suvažiavimo pirmininkas Gorbačiovas dažnai nutraukdavo prieš jo nuomonę daromus pasisakymus. Sacharovą jis nutraukė sakinio viduryje. Skaitant suvažiavimo sekretorių užrašus darosi aišku, kad Gorbačiovo "Glasnost" nėra žodžio laisvė, o "demokratizacija" nėra demokratija.

Sekretorių užrašai taip pat rodo, kad suvažiavime daugiau buvo kalbama apie niekniekius, kaip pvz. apie Astrausko sveikatą, negu apie rimtus reikalus, kaip sovietų konstitucijos šeštojo straipsnio panaikinimą, kuris sako, kad sovietų visuomenės vadovaujanti ir vairuojanti jėga yra komunistų partija.

Deputatų privilegijos

Vakarų televizija rodė, kaip liaudies deputatai godžiai puola prie įvairiais skanėstais apkrauto stalo. Paties Gorbačiovo patvarkymu kedžių prie stalo nebuvo, kad deputatai galėtų valgydami vienas prie kito prieiti ir pabendrauti. Didelis kontrastas tarp deputatų stalo ir tuščių krautuvų lentynų.

Kita deputatų privilegija yra teisė naudotis Kremliaus specigonine, kurioje gydysi ir mirė S. Neris. Suvažiavimo metu ši ligoninė buvo perpildyta deputatais ir jų šeimomis, kurie naudojo sią progą sutvarkyti vieną kitą savo sveikatos trūkumą. Kompartijos specigoninė yra ir Vilniaus Antakalnio gatvėje. Nežiūrint Gorbačiovo "demokratizacijos" nomenklatūra jokių savo privilegijų (specigoninės, specparduotuvės, specfondai ir t.t.) neprarado. J.B.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Pirma pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus
ir vakarais

Kongreso dalyviai plojimu sutinka pranešimą, kad jie jau yra savarankiškai veikiančios Lietuvos komunistų partijos nariai

Nuotr. D. Fligelio

Vilniaus universitetas 1990 m. birželio 5-20 d. rengia Pasaulio lietuvių verslininkų suvažiavimą

Jame verslininkai, gamybininkai, mokslininkai, kultūros darbuotojai keisis mintimis apie atgimstančios Lietuvos ekonomiką ir tautos kultūrą, aptars tarptautinio bendradarbiavimo galimybes, galės užmegzti abipusiai naudingus kontaktus.

Numatoma tokia preliminarinė programa:

2-3 dienos — moksliniai ir praktiniai pranešimai bei diskusijos.
2-3 dienos — susitikimai su dominančių organizacijų vadovais ir žmonėmis.

4 dienos — ekskursija į Lietuvos Baltijos pajūrį ir kitas vietas.
5-6 dienos — susitikimai su giminėmis ir draugais.

Be to suvažiavimo dalyviai turės progą dalyvauti lietuviškuose koncertuose bei kitose pramogose. Paskutinę dieną numatomas pasitarimo rezultatų aptarimas ir atsiveikimo vakarienė.

Universitetas iškviės, aprūpins viešbučiais arba apgyvendins universiteto svečių kambariuose ne tik verslininkus, bet ir kartu atvykstančius lydinčius asmenis.

Dalyvio registracijos mokestis — apie 250-300 JAV dolerių. Kviečiami dalyvauti ir nelietuvių kilmės verslininkai, lietuvių draugai, norintys prisidėti prie Lietuvos ūkio pakilimo, pasidalinti patirtimi. Rengėjai būtų dėkingi, jeigu dalyviai atvežtų literatūros biznio ir komercijos klausimais.

Norintius dalyvauti suvažiavime prašome ne vėliau 1990 m. kovo 1 d. pranešti šiuo adresu:

Verslininkų suvažiavimo organizacinis komitetas
Universiteto gatvė 3, 232734 Vilnius, Lithuania (USSR).

Reikia nurodyti savo ir lydinčių asmenų duomenis (pavardę, vardas, tėvo vardas, gimimo data, užsiėmimas, tikslus adresas), kurie reikalingi iškvietimui ir vizos gavimui.

Smulkesnę informaciją galima gauti tel. 76 93-70; Vilnius Fax 223563. (Skelbimas)

VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM • NTSC

SONA HI FI TURI VISKĄ

SHARP WQ-T221Z

110-220 VOLTS
50-60 Hz

SONY CFS-W350S

Užsukite pas mus
(sigyti dovanų
savo mylimiesiems
arba savo asmeniškai
pramogai Kanadoje.

TOSHIBA V-83CZ

SECAM D-K PAL B-G

YAMAHA DX 1010

HITACHI VM-600E

HITACHI VT-517E VCR

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS, YAMAHA & CASIO

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UZSIENIETISKAS VAIZDAJUOSTES IR ISNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

332 YONGE STREET
(North of Eaton Centre)
TORONTO, ONT.
(416) 591-6616

232 RIDEAU STREET,
OTTAWA, ONT.
(613) 238-7090

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TELEVIZIJOS ŽURNALISTAI
 „Komjaunimo tiesa“ dažniausiai padažnėjusiais užsienio spaudos ir televizijos žurnalistų apsilankymais Vilniuje. Prieš Kalėdas lankėsi dvi JAV CBS ir NBC televizijos bendrovių grupės. NBC atstovai, vadovaujami žurnalistės Patricijos Dalton, rinko medžiagą programai „Today Show“. Vaizdajuostėn buvo įrašyti pokalbiai su kompartijos centro komiteto ideologu J. V. Paleckiu, kardinolu V. Sladkevičiumi ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio tarybos nariu A. Medelinsku. Reportažan buvo įjungtas ir šios grupės apsilankymas „Komjaunimo tiesoje“.

LAISVA RADIJO STOTIS

Gruodžio 31 d., Naujųjų metų išvakarėse, ultratrumposios bangomis Vilniuje pradėjo veikti pirmoji Lietuvoje valdinės paramos negausianti radijo stotis „M-1“. Pradinę paramą gavė iš Lietuvos komjaunimo sąjungos ir yra užregistruota jos vardu. Visa informacija bus teikiama be išankstinės cenzūros. Tad ją bus galima greičiau perduoti iš įvairių vietovių. Ši jaunimo radijo stotis bus girdima 70 km spinduliu aplink Vilnių. Pradžioje bus dirbama nuo 7 val. vakaro iki 1 val. ryto. Stoties išlaidas tikimasi padengti komerciniu pagrindu. Jaunimo stotimi „M-1“ susidomėjo Vilniuje viešėję Štutarto radijo ir televizijos SDR atstovai. Jie pasiūlė keistis žiniomis ir, reikalingi esant, padėti paramą. Vokiečiai iš Vilniaus išsivežė savo stotiai paruoštą laidą, kurio buvo įjungti epizodai iš „Komjaunimo tiesos“ redakcijos darbo, ištraukos iš Roko maršų pavadintų tos „rock and roll“ muzikos koncertų. Pasak vokiečių, lietuviški tekstai yra labai patriotiški, galintys tapti tautinio atgimimo elementais.

„LIETUVOS RYTAS“

1990 m. sausio 1 d. skaitytojus pirmuoju numeriu pasveikino „Lietuvos rytas“, pakeitęs ligšiolinį „Komjaunimo tiesos“ pavadinimą, nesiderinantį su tautinio atgimimo daigais Lietuvoje. „Lietuvos rytas“ žurnalistas rašo: „Į šitą dienąėjome ne vieni. Negarbinga būtų nutylėti savo pakeičijimą – Lietuvos Komunistinę Jaunimo Sąjungą. Komjaunimas ne tik kad mums netrukė, jis pats ryžtingai atsisakė monopolio tarp jaunimo organizacijų, ištrūko iš centro galios ne tik formaliai, todėl ir laikraščio pozicija jam neatrodė šokiruojanti. Drauge, žingsnis po žingsnio, mesėjome iki šios dienos: iš pradžių liovėmės vienyti proletarus, paskui „nusegėm“ ordiną. Skeptikams, jei tokie rasis ši rytą, sakome – mums negėda savo laikraščio istorijos! Ją ir toliau žymime „Komjaunimo tiesos“ numeracija. Galim ir turim teisę abejoti tikrąja laikraščio įsteigimo data, bet gėdintis būtų ne nuosirdi. Taip – klydome, taip – stagnacijos metais negrįvo me po traukinio garvežiu... Publikacijomis bandome kompensuoti tai, ko nepadarėme anuomet. Galbūt per drąsus šis

mūsų kalbėjimas visų laikraščio leidėjų kartų vardu, bet nesyk ir ne du dažnas žurnalistas viešai yra pasigyręs, esą neapleidžia jaunystės prisiminimai, kai dirbta „Komjaunimo tiesoje“. Nemanome, jog visiems patiksim ir įtiksim naujuoju pavadinimu. Negali išslykti žavėtis pusė milijono. Bet jei nepatinaka, neskubėkite smerkti: daug kas keičiasi, tačiau Lietuva buvo ir bus. Čia kasdien auš rytas – miglotas ar šviesesnis. O rytas nepavaldus jokiai politinei konjunktūrai. Todėl manome, kad nepaisant to, kas ir kada šiame laikraštyje dirbs, tai bus pirmas ir paskutinis jo pavadinimo keitimas“.

TEATRŲ SUVAŽIAVIMAS

Kiti Lietuvos įvykiai nustelbė Vilniaus dramos teatre 1989 m. lapkričio 27 d. įvykusį teatrų suvažiavimą, padariusį reikšmingų nutarimų. Oficialiu žargonu, tada įvyko Lietuvos TSR teatro veikėjų sąjungos trečiasis (neeilinis) suvažiavimas. Sąjunga, turinti 991 narį, jam išrinko 251 atstovą, o atvyko tik 198. Įvadininius pranešimus padarė valdybos pirm. Regimantas Adomaitis ir sekr. Adolfas Berenis. Pagrindinis dėmesys teko pavadinimo pakeitimui ir persiorganizavimui. Dabar ši teatrų organizacija vadinsis Lietuvos teatro sąjunga ir veiks savarankiškai, atsiskyrusi nuo centro Maskvoje. Sąjungos įstatai bus pertvarkyti, patobulinti ir patvirtinti kitame suvažiavime. Plačiau buvo paliesta ir ekonominė teatrų būklė. Metinė beveik penkių milijonų rublių valstybinė parama visiems Lietuvos teatrams esanti nepakankama. Skurdokai gyvena aktoriai ir režisieriai, gaunantys per mažus atlyginimus. Pabrėžtas menkas vyriausybės dėmesys kultūrai, kuri dabar yra tapusi politikos ir ekonomikos tarnaitė. Reikėtų žurnalo apie teatrą, didesnio dėmesio teatriniam praieities palikimui ir žmoniško Lietuvos teatro muziejiaus.

PRIMTI NUTARIMAI

„Lietuvos teatro sąjungos III (neeilinis) suvažiavimas skelbia priėmęs nutarimą, kad Lietuvos teatro sąjunga yra savanoriška, nepriklausoma kūrybinė Lietuvos teatrų organizacija, kuri nuo šiol savo santykius su TSRS teatro veikėjų sąjunga nustatys sutartimi, grindžiamą bendradarbiaujančių partnerių lygiateisiškumu. Tuo pačiu pagrindu LTS bendradarbiaus su kitų sąjunginių respublikų ir užsienio šalių teatro organizacijomis. LTS III (neeilinio) suvažiavimo delegatai: pasisako už Lietuvos nepriklausomybę; kviečia visus ryžtingai atsisakyti unitarinės, vienpartinės valstybės visuomeninių struktūrų, neatitinkančių demokratinių, teisinės valstybės dvasios; kviečia visus Lietuvos žmones ateinančiuose rinkimuose į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą ir vietines tarybas balsuoti už demokratinius žengus atstovaujančius kandidatus. Už laisvą, nepriklausomą, demokratinę Lietuvą.“ V. Kst.

Hamiltono Aušros Vartų šventovėje sausio 11, ketvirtadienio vakarą, parapijiečiai, solidarizuodami su tauta tėvynėje, meldėsi už Lietuvos nepriklausomybę. Nuotraukoje klebonas kun. J. Liauba, OFM, priima aukas. Nuotr. J. Miltenio

Hamiltono lietuvių teatro „AUKURAS“ 40 metų veiklos sukakties minėjimas įvyks

1990 m. vasario 10, šeštadienį, 6 v.v., Hamiltono Jaunimo centro salėje **Kazio Inčiūros trijų veiksmų dramą „VINCAS KUDIRKA“** atlieka Toronto „Aitvaro“ ir Hamiltono „Aukuro“ aktoriai. Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Po vaidinimo – **iškilminga vakarienė**. Bilieto kaina: \$15 (vakarienė, \$5 – į vaidinimą. Dėl bilietų kreiptis pas B. Pakalniškį tel. 527-1028. Rengėjai

Hamilton, Ontario

SAUSIO 27, ŠEŠTADIENI, visi vyksta į tradicinį žuikių balių, ruošiamą Hamiltono žūklautojų-medžiotojų klubo valdybos Jaunimo centre. Įdomi meninė programa, kurią atliks Toronto vyrų choras „Aras“, akompanuojant muz. J. Govedui. Šilta žvėrienos vakarienė, baras, taurių įteikimas, laimės staliukai. Pradžią 6 v.v. įėjimas – \$6. Klubas valdyba laukia visu.

HAMILTONO LIETUVIŲ TEATRAS „AUKURAS“ šiais metais mini savo 40-ties metų veiklos sukaktį. Minėjimas įvyks š.m. vasario 10, šeštadienį, 10 v.v. Aušros Vartų šventovėje. Mūsų už mirusių aukurių, o 6 valandą vakaro Jaunimo centro salėje – Kazio Inčiūros drama „Vincas Kudirka“. Po vaidinimo iškilminga vakarienė. Visi kviečiami dalyvauti.

VASARIO 16-TOSIOS MINEJIMAS, ruošiamas Hamiltono apylinkės valdybos įvyks š.m. vasario 11, sekmadienį. Minėjimas prasidės iškilmingomis pamaldomis Aušros Vartų šventovėje 10.30 v.v., dalyvaujant visoms organizacijoms su vėliavomis. Iškilminga šventės akademija įvyks Scott Park gimnazijos salėje, 4 v.p.p. Pagrindinis šventės kalbėtojas – svečias iš Lietuvos, ir meninė dalis. Apylinkės valdyba kviečia visus tautiečius gausiai dalyvauti minėjime.

LIETUVOS ANSAMBLIO „VILNIUS“ KONCERTAS. Ansamblis yra vienas geriausių šios rūšies meno vienietų, kuris parodo autentišką mūsų tautos meną. Jis Europoje savo koncertais iškelė Lietuvos vardą. Po pasisekusių gastrolių muzikos festivalyje „Wiener Festwochen '89“ Austrijoje, austrų spauda rašė: „Lietuvos ansamblis „Vilnius“ puikiai atstovavo savo krašto menui, kuris išsaugoja liaudies kūrybinį palikimą, semia įkvėpimo iš neišsenkančio liaudies meno šaltinio“.

Ansamblių sudaro septyni asmenys. Vadovas – Antanas Smolksus. Lietuvos konservatorijos profesorius, liaudies instrumentų katedros vedėjas. Yra išleidęs tris solines plokšteles ir koncertavęs įvairiuose pasaulio kraštuose. Kanklininke – Lina Naikelienė, Lietuvos konservatorijos profesorė. Ji yra viena Lietuvos kanklininkių, pasiekusių aukščiausią savo brandos lygį, puikiai reprezentuojanti kankles kaip solinį instrumentą. Koncertavo daugelyje pasaulio kraštų, kur visur susilaukė gražaus įvertinimo. Arūnas Malikėnas, Lietuvos operos ir baleto teatro solistas, baritonas. Puikus balsas, gilus muzikalumas pelnė didelį pripažinimą ne tik Lietuvoje, bet ir plačiame

pasaulyje. Jis ne tik dainuoja, bet puikiai groja kontrabosinėm kanklėm ir skudučiais. Jolanta Čiurikaitė, viena Lietuvos operos baleto teatro solisčių, kuri pakludama lietuvių liaudies dainai, nesą publiai ją grynčiausia, nesudaryta forma. Jos balsas laikus, švelnus tembro. Kaip solistė koncertuoja su įvairiais muzikiniais vienetais. Koncertavo – Jugo slavijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Vokietijoje ir kituose kraštuose. Antanas Valuckas, operos ir baleto teatro orkestro artistas. Puikiai groja įvairiais muzikos instrumentais. Koncertavo daugelį kartų užsienyje, visur buvo puikiai įvertintas. Šį koncertą praves populiarius Lietuvos jaunimo teatro ir kino aktorai Remigijus Vilkaitis ir Arūnas Storpirstis. Jie savo komedijomis ir šmaikščiais išsireiškimais suteiks klausytojams daug neužmirštamų teatro akimirkų.

Šį puikų Lietuvos ansamblį „Vilnius“ hamiltoniečiai ir apylinkių

lietuviai turės progos išgirsti vasario 4, sekmadienį, 4 v.p.p. Jaunimo centro salėje. Bilietai gaunami prie įėjimo, kaina – \$8, moksleiviams – nemokamai. Ansamblio koncertą globoja radijo valandėlė „Gintariniai aidai“. Pelnas skiriamas programos atlikėjams. Pertraukos metu bus kavutė. Tad visi sekmadienio popietę praleiskime kartu su svečiais iš Lietuvos, klausydamiesi jų puikių programos. J.P.

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 Hz

elektrinius reikmenis (įskaitant ir „Camcorders“, „VCR“ bei „TV“ vartojimui Europoje-Lietuvoje Universal Overseas Services 1960 Ellesmere Rd. Unit 6 Scarborough, Ont. M1H 2V9 Tel. (416) 438-7500

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003 Telefonas (416) 529-7462
 (Union Gas Building)
 Hamilton, Ontario L8N 3C8

ED MASOTTI REAL ESTATE LTD.

2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELE MURAUSKAITĖ

Verslo tel. 637-2376

Namų tel. 389-4242

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“
 830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 1. 5.5%
 santaupas 7.5%
 kasd. pal. taupymo s-ta 7%
 90 dienų indėlius 10%
 1 m. term. indėlius 11%
 1 m. term. ind. mėn. pal. 10.5%
 3 m. term. indėlius 11%
 RRSP ir RRIIF (pensijos) 8.5%
 RRSP ir RRIIF 1 m. 11%
 RRSP ind. 3 m. 11%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15.5%
 nekiln. turto pask. 1 m. 12.75%
 nekiln. turto pask. 2 m. 12%
 Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
 Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Klivlando lietuvių sodyba pernai rudenį paminėjo veiklos penkmetį. Sodybos vedėja Dana Čipkienė perskaitė tame laikotarpyje mirusių ir kitur išsikėlusių 37 gyventojų sąrašą. Mat Lietuvių sodybos gyventojai turi būti pajėgūs patys tvarkyti savo reikalus. Nepajėgiams tenka persikelti į senelių globos namus. Lietuvių sodybos patikėtinių tarybą sudaro: pirm. Vitenis Čiurlionis, vicepirm. dr. Henrikas Brazaitis, sekr. Nijolė Maželienė, išd. Vincas Akelaitis, nariai dr. Antanas Butkus ir Aleksandra Sagienė.

Lietuvių centre Lemonte prie Čikagos Kūčias 1989 m. gruodžio 15 d. surengė JAV LB Lemonto apylinkės valdyba. Susirinkusius dalyvius pasveikino valdybos pirm. inž. Kęstutis Sušinskas. Lietuvių katalikų misijos vadovas kun. Leonas Zaremba, SJ, pranešė džiugią naujieną, kad arkivyskupija misijai suteikė pilnas parapijos teises. Tad dabar Lemonto lietuviai turės Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapiją. Kūčiose kalbėjo viešnia iš Lietuvos Albina Pajarskaitė – Lietuvos katalikų sambūrio „Caritas“ pirmininkė. Kalėdinių giesmių giedojimui vadovavo Rasa Poskočimienė.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos tarybos suvažiavimas buvo susauktas Čikagoje 1989 m. gruodžio 10 d. Suvažiavimą įvadinio žodžiu pradėjo jį surengusios valdybos pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas, supažindinęs su iš Lietuvos atvykusiu ten atgavintais Tautininkų sąjungos atstovu Povilu Vaitiekūnu. Amerikos lietuvių tautinės sąjungos žvilgsnį į dabartinius įvykius Lietuvoje gvildeno dr. Algirdas Budreckis ir inž. Eugenijus Bartkus. Jiedu patarė susikurti protinę Lietuvos viziją, didesnį dėmesį skirti jos ateičiai. Esą reikia stiprinti bendradarbiavimą, bet ir užtikrinti VILKO bei kitų organizacijų išsaugojimą išsivijoje, kol niekas nėra tikras, kaip pasibaigs dabartiniai įvykiai Lietuvoje. Žurnalistai P. Vaitiekūnas, svečias iš Lietuvos, kalbėjo apie jaunimo nuotaikas Lietuvoje bei kitose Maskvos kontroliuojamose šalyse.

Metinę Jaunimo centro vakarienę Čikagos lietuviams 1989 m. gruodžio 3 d. surengė Jaunimo centro valdyba ir moterų klubas. Tradicinis renginys pradėtas koncelebracinėmis kun. A. Saulaičio, SJ, ir kun. V. Gutausko, SJ, Mišiomis Tėvų jėzuitų koplyčioje, giedant solistams Margaritai ir Vaelovui Momkams. Centro vadovus ir rėmėjus salėje sveikino Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza. Kalėdinę nuotaiką žadino scenoje žibanti eglutė. Dainų ir deklamacijų programą atliko Čikagoje ilgai viešintys Vilniaus Jaunimo teatro aktoriai Petras ir Apolonia Matkevičiūtė Steponavičiai. Vakarienes dalyvius humoristiniu monologu su Lietuvos tarmių atspindžiais linksmino kitas Jaunimo teatro aktorius Algirdas Grašys, dalyvaujantis gastroliniuose Vilniaus operos boso sol. Vacio Daunoro koncertuose. Vakarienes dalyviams ir visiems rėmėjams padėkojo Jaunimo centro valdybos pirm. Salomėja Endrijonienė.

Australija

Viktorijos valstijos kalbų mokykla naujuosius mokslo metus

pradeda 1990 m. vasario 10 d. Melburno universiteto vidurinės mokyklos patalpose. Lietuvių kalbos kursu Melburno lietuvių ragina susidomėti lituanistinės mokyklos vadovė Regina Švambarienė.

A. a. Juozas Kapočius, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanas, po ilgos ligos 1989 m. spalio 6 d. mirė Sidnyje (Sydney). Velionis gimė Kaune 1900 m. rugsėjo 20 d., Lietuvos kariuomenės savanoriu įsijungė 1919 m., dalyvavo kovose su bermontininkais ir lenkais. Pokario metais studijavo ekonomiją, dirbo finansų ministerijoje. Giliausias savo pėdsakus, atvykęs Australijon 1948 m., paliko Sidnio lietuvių kolonijoje. Čia jam teko būti ramovėnų skyriaus pirmininku, kūrėjų-savanių skyriaus sekretoriumi. Sidnyje 1954 m. buvo 38 Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanių, o dabar liko tik viena Ona Sidzikauskaitė-Salkauskienė, sulaukusi 93 metų amžiaus. Velionis palaidotas Rookwood kapinių lietuviškame skyriuje, kuris buvo įsteigtas jo iniciatyvos dėka. Gedulines Mišias atnašavo ir apeigas kapinėse atliko kun. Povilas Martuzas.

Malta

Europos krikščionių demokratų unijos XXIII-jame kongrese 1989 m. lapkričio 5-7 d.d. buvo svarstomi europiniai tarpusavio santykiai. Lietuvių krikščionių demokratų sąjungai atstovavo Paryžiuje gyvenantis inž. Adolfas Venskus, jos vicepirmininkas tarptautiniams ryšiams, padaręs pranešimą apie dabartinius įvykius Lietuvoje.

Britanija

Tradicinį kalėdinį bazarą baltietės moterys surengė 1989 m. gruodžio 2 d. Londono centre esančiuose Latvų namuose. Juose yra „Daugavos vanagų“ centras, Latvijos atstovybė, latvių biblioteka ir socialinis klubas, o pirmo aukšto salėje kasmet surengiami Baltiečių moterų kalėdiniai bazarai lėšoms telkti. Lietuvėms ir šiemet atstovavo „Dainavos“ moterų sambūris su pirmininke Janina Keriene, kuriai talkino S. Ruseckienė, D. Matutienė, D. Ribokienė, N. Dargienė bei kitos moterys. Tarp jų buvo ir viešnių iš Lietuvos. Lietuvių skyriuje buvo surengta daug kalėdinės dovanėlės tinkančių rankdarbių, audinių, gintaro dirbinių, tautinių juostų. Gautą pelną dainavietės panaudojo labdarai ir tautiniams lietuvių reikalams. Bazarą atidarė baltiečių bičiulis Hillary King, priminęs, kad netoli jo gyvenvietės Skotijoje yra palaidoti II D. karo metais nusukendusio Latvijos laivo jūrininkai, kurių kapus aplanko iš tolimų vietovių atvykstantys latviai.

Vokietija

Nauja VLB apylinkė 1989 m. spalio 15 d. įsteigta Muelheime. Iniciatyvos emėsi Jonas Vaicekuskas ir Ona Krutulytė-Boehm, sutelkę apie 30 Nordrheine-Westfalijos krašte gyvenančių lietuvių. Valdybos pirmininku buvo išrinktas Jonas Vaicekuskas, vicepirmininku – Boleslovas Rimašauskas, išdininku – Valdemaras Langis. Steigiama šis susirinkimas baigtas Tautos himnu. Naujoji Muelheimo apylinkė žada tapti veiklos pavyzdžiu kitoms VLB apylinkėms.

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam

110-220 voltų

tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje

Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:

Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi ir t.t.
 Garantuojamos geriausios kainos

JAVID MIRZA

FAX: 664-5737

170 Highway 8

Stoney Creek, Ont.

664-5733

891 Upper James, Unit 4

Hamilton, Ont.

574-3310

AUDRA Travel CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1990

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)
 Gegužės 19 (Lufthansa)
 Gegužės 30 (Air France)
 Birželio 17 (Finnair)
 Liepos 1 (Finnair)
 Liepos 2 (Air France)
 Liepos 3 (Lufthansa)

Liepos 4 (Air France)
 Rugpjūčio 5 (Finnair)
 Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
 Rugsėjo 7 (Air France)
 Spalio 2 (Lufthansa)
 Gruodžio 21 (Finnair)

Grįžimo datos – įvairios.
 Kelionių trukmė grupėms – 10, 15, 20 ir 25 dienos.
 Kelionės vykstantiems privačiai – pagal pageidavimą (norintiems užsakome viešbučius).

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo \$1034.00 grupėms nuo \$2100.00

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsi ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registracija pradėdama 1990 m. sausio 2 d.

Smulkesnių žinių teiraukitės

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279
 2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
 Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.
 Hamilton, Ontario L9C 2M3

Naują vagą pradedant

Ar nesinorėtų, kad nauji metai išpultų pavasarį? Viskas bunda, žaliuoja... ir mums patiems būtų daug lengviau atnaujinti jėgas ir peržvelgti savo asmeninę ir bendruomeninę sąžinę. Deja, pačioje žiemos šaltumoje tenka mums pradėti kelionę į naują dešimtmetį. Savotiškai didelė atsakomybė — ne vien duoti toną naujai dekadai, bet ir tinkamai užskleisti ištisą šimtmetį.

Pastaraisiais laikais visokios tendencijos mus mėtė. Kai kurie judėjimai savo radikalumu net padarė žalos, tačiau istoriškai imant, tai turbūt yra neišvengiama. Politikoje, ekologijoje, moterų gyvenime liudijom ir dar juntam krizes, kurių pasekmės dar neaiškios. Kas nulems jų atomazgą, jei ne mes patys ir pačios?

Galbūt yra charakteringa pusamžei-vidurinei kartai žvelgti pro petį į tai, ką paliekame. Ir įdomu, ir neramu pagalvoti, kaip sekanti karta mus vertins. Ar mes prisidėjome prie mūsų įpėdinių gerovės, ar egocentriškoji karta ("me generation") pakenkė jai, teikdama daugiau reikšmės, pavyzdžiui, patogiam gyvenimui neigū mūsų pasaulio ekologijai arba savo bendruomenės veiklai? Ar moterys skyrė daugiau dėmesio feminizmo iššūkiams ir mažiau savo šeimoms? Ar

įmanoma rasti "aukso vidurį" — ne kompromisus — ir išsaugoti reikšmingąsias tradicines vertybes, tuo pačiu atsižvelgiant dabarties realybėms?

Siems klausimams lengvo atsakymo nėra. Siekdami gilesnio supratimo, kartu atverskime šią naują laiką ir "Tėviškės žiburių" puslapį, pasidalinkime mintimis šiais ir įvairiais moterų bei šeimų rūpesčiais. Vienaip ar kitaip, jie liečia mus visus, nežiūrint amžiaus, lyties ar vietovės.

Prieš metus sustojus eiti Lietuvių katalikių moterų draugijos žurnalui "Moteris", kilo mintis rasti visiems prieinamą būdą šitokio pobūdžio temas gvildinti, pasigėrėti savais ir sesių Lietuvoje darbais, užmegzti su jomis ryšį. Šio puslapio iniciatorės — IRENA ROSS, AUŠRA KARKIENĖ ir RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ — mielai priims Jūsų straipsnius, eilėraščius, iliustracijas bei nuotraukas. Visa tai tikimės kartą per du mėnesius sutelkti "Moterų žiburiuose".

Dėkojame dailininkei SNAIGEI ŠILEIKIENEI už meninį šio skryčiaus vinjetės apipavidalinimą ir iliustracijų parūpinimą. Visiems linkime darbingų Naujų metų!

Ramūnė Sakalaite-Jonaitienė

Sambūris "Caritas" Lietuvoje

Katalikiško moterų sambūrio "Caritas" pirmieji žingsniai

Laisvėjimo vėjams Lietuvoje įsisiūbavus, sukruto ir Lietuvos katalikės moterys. Nedidelė grupelė iniciatorių, vadovaujama Albinos Pajarskaitės, nutarė įsteigti katalikišką moterų sambūrį "Caritas". Tai lotyniškas žodis reiškias "gailestingoji meilė". "Caritas" šūkis — "kilti ir kelti". Dvasios vado yra pakviestas kun. Sigitas Tamkevičius.

Sudariusios įstatus, iniciatorės suaukė steigiamąjį suvažiavimą Kaune 1989 m. balandžio 16 d., kuris susilaukė 4000 dalyvių. Suvažiavimą rasti sveikino Kanados LKM draugijos centro valdyba ir buvusio "Moters" žurnalo redaktorė N. Kulpavičienė.

"Caritas" veiklai išvystyti yra sudarytos keturios sekcijos: žmogaus auklėjimo, vargo mažinimo, tautos bendrijos atkūrimo ir rūpinimosi šeima. Šių sekcijų veikla ir buvo diskutuojama suvažiavime. Taip pat priimti įstatai, išrinkta centro valdyba ir sekcijų pirmininkės. Centro valdybos pirmininkė — Alina Pajarskaitė.

Būstinėje

Man teko Lietuvoje viešėti 1989 m. birželio mėn. Aplankiau "Caritas" būstinę Kaune. Tai mažas, itin kuklus kambarelis Kauno senamiestyje. A. Pajarskaitė — smulkutė, malonaus ir giedro veido moteris. Pastebėjusi mano kiek nustebugį žvalgymąsi, paaiškino, kad ši patalpėlė yra laikina. Jau yra numatyta erdvesnė patalpa, į kurią tikisi už poros mėnesių persikelti.

Būstinėje ant stalo pamatė gana storą sąsiuvinį. Pirmininkė paaiškino, kad tame

sąsiuvinyje yra registruojami žmonių prašymai: slaugyti ligonį, prižiūrėti vaiką ar nepajėgų senelį. Prašymų yra begalės. Kol kas visų prašymų patenkinti neįmanoma. Be to, "Caritas" pagrindinis uždavinys yra auklėti žmogų, kad jis būtų jautrus kitiems, kad atliktų savo pareigas su pasišventimu ir meile.

Vaikų auklėjimas

"Caritas" yra numatiusi kreipti ypatingą dėmesį į vaikų auklėjimą ir našlaičių globą. Lietuvoje našlaičių yra labai daug. Lietuvoje yra 45 mokyklos psichiškai atsilikusiems vaikams, 31-nas internatas (vaikams, atimtiems iš šeimos, daugiausia iš alkoholių tėvų), 11-ka vaikų namų, per simtą vaikų lopšelių bei savaitinių darželių (statistika, pateikta Lietuvoje leidžiamame žurnale "Moteris" 1989 m. 6 nr.). Tame pačiame žurnale vaikų psichiatras Dainius Pūras rašo: "Apie kokį asmenybės augimą galima kalbėti vaikų kolektyve, kuriame klesti kareivinių dvasia?"

"Caritas" steigia pirmąjį vaikų darželį Marijampolėje. Į pagalbą atvyksta iš Čikagos viena Montessori darželio darbuotoja. Pirmininkė betgi baiminasi, ar joms bus leista išvystyti auklėjimą kaip jos nori, kaip yra numatiusios.

Biblioteka

Jau yra įsteigusios ir kuklią biblioteką — skaityklą (Kaunas, Basanavičiaus 5). Sekančią dieną ten nuvykau. Knygų dar nelabai daug. Todėl buvo labai dėkingos už mano atvežtas šešias knygas. Labai pageidauja ir išseivijoje leidžiamų žurnalų ("Aidų", "Laiskų lietuviams", "Pasaulio lietuvių", "Ateities").

Šalia skaityklos yra ir erdvi patalpa posėdžiams, susirinkimams. Šioje patalpoje jau vyksta "Caritas" suorganizuoti priešvedybinių kursai. Patalpa naudojasi ir Kauno ateitininkai.

A. Pajarskaitė pasidžiaugė, kad yra gautas leidimas leisti žurnalą "Caritas". Pirmasis numeris jau birželio mėn. buvo atiduotas į spaustuvę. Tiražas — 30.000. Vėliau tikimasi tiražą padidinti, jeigu pasiseks gauti popieriaus.

Žurnalas ir veikla

Skyriai sparčiai kuriasi, daugiausia prie parapijų. Sukumų sudaro žiniaraščių, laisčių siuntimas. Labai reikėtų daugintis. Tačiau jam įsigyti reikia valdžios leidimo.

Atsiveikindama su pirmine ir būstinėje budinčia palinkėjau moterų draugijos platus masto veikloje bei paminėjau Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos pasiryžimą teikti "Caritas" organizacijai visokeriopą paramą.

O. Gustainienė

Trys kartos — motina, duktė ir vaikai viename mitinge už Lietuvos laisvę

Nuotr. K. Sverio

MOTERŲ ŽIBURIAI

Redaguoja RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ
116 Humbervale Blvd., Toronto, Ontario M8Y 3P7, Canada

Motinytė ir profesija dabar

Vakarietiškas feminizmas keičia kryptį

"Ar feminizmas turi ateitį?" — klausia žurnalistė Claudia Wallis savo straipsnyje apie devyniasdešimtųjų metų moteris ir apžvelgia feminizmo laimėjimus bei mėgina nuspėti tolesnį moterų laisvėjimo vyksmą. Žurnalistė Wallis pažymi, kad jau aštuoniasdešimtųjų metų moterys laisvai naudojosi feminizmo iškovotomis teisėmis, tačiau jos net neįtarė, kaip sunku bus būti supermoterimi — motina ir profesionalė, nes visuomenės institucijos ir vertybių sistema, deja, nėjo koją kojon su feminizmo iškovojimais — dar negali susigyventi su nauju moters vaidmeniu visuomeniniame ir šeimyniniame gyvenime.

Sutikdamos devyniasdešimtuosius metus, amerikietės moterys, rašo žurnalistė Wallis, gal net su nostalgija prisimena penkiasdešimtuosius — namų šeimininkių metus, nes dabar jos tikrai yra pervargusios nuo dvigubos darbų naštos. Moterys, siekdamos profesinės lygybės su vyrais, dirba dviem pamainomis: pilną laiką darbe ir pilną krūvį namuose...

Dabartinės trisdešimtmetės nedaug savęs feministėmis, jas vėl žavi moteriškumas, tačiau feminizmo iškovojimus jau traktuoja kaip savaime suprantamą teisę.

Tačiau ne visi iškovojimai buvo tikslingi, daug energijos nutekėjo nereikšmingam problemom. Pernelyg daug dėmesio buvo skirta lesbiečių įteisinimui, o nedaug tesirūpinta kova dėl palankesnių darbo sąlygų, paslankesnio valandų išdėstymo dirbančioms motinoms. Nekovota dėl tinkamesnės vaikų priežiūros. Neturtingos ir spalvotosios moterys teigia, kad feminizmas, išaugęs iš vidurinėsios klasės baltųjų moterų gretyb, pirmiausia sprendė jų problemas, kitom nieko apčiuopiamo nedavė.

Tačiau mažai tokių moterų, kurios norėtų pasukti laiką atgal. Dabar moterys aktyviai dalyvauja šalies politiniame ir intelektualiniame gyvenime, ir 77% apklaustų moterų feminizmą vertina teigiamai.

Harvardo universiteto profesorė, rašytoja Carol Gilligan teigia, kad feminizmas dar nėra atgavęs, nors ir laimėjęs kovą, tačiau ir kitom moterų kartom teks spręsti specifines savo laiko problemas.

Viena aštriausių problemų — uždabio skurtumas. Nejaug faktas tebėra tai, kad moterys už tokį pat darbą gauna

tik 66 ct. o vyrai — dolerį. Net 59% moterų dirba mažai apmokamus, prastus darbus. Aukštas, vadovaujantis vietas užimančiųjų įvairiose Amerikos bendrovėse moters sudaro tik 2%. Ir keistas paradoksas — kuo aukštesnis postas, tuo didesnis algų skirtumas, kur moterys uždirba net 42% mažiau nei jų kolegos vyrai.

Dar viena rimta problema moterims — skyrybos ir skurdas. Šiandien 60% gyvenančių žemiau skurdo ribos sudaro moterys, ir, priešingai nusiostovėjusiam mitui, tai yra baltosios moterys, auginančios vaikus. Įstatymai negarantuoja, kad po skyrybų materialiai už savo vaikus bus atsakingi ir tėvai. Dabar ta našta sleigia tik pačias motinas.

Trečia rimta problema — dvigubas moters darbo krūvis. Kalifornijos universiteto sociologų tyrimų duomenimis,

75% dirbančių moterų namuose atidriba "antrą pamainą". Sociologė Arlie Hochschild sako, kad šiuolaikiniai vyrai geidžia turėti savo žmonių algas, bet tebesitiki, kad namuose jos ir toliau, lyg niekur nieko, dirbs tradicinius darbus.

Taigi feminizmas turi šiek tiek keisti savo tikslus: baigti kovą tarp skirtingų lyčių, o naujame moters vaidmenyje siekti pusiausvyros tarp dalyvavimo socialiniame gyvenime ir motinytės. Visų pirma reikia kovoti dėl darbo aplinkos pritaikymo moters reikmėms, siekti, kad namuose pažiūra į moterį taip pat pasikeistų. Vyrai irgi privalo tame procese dalyvauti, rašo žurnalistė Wallis apie besikeičiančias feminizmo tendencijas.

("Time", Dec. 4, 1989, p. 54. "Onward, Women" by Claudia Wallis). Editra Nazaraitė

Kasdieninis gyvenimas Lietuvoje

Viešnia iš Lietuvos - Irena Gajauskienė papasakojo apie moterų būklę Lietuvoje

1989 metų vasarą Šiaurės Amerikoje lankėsi laisvės kovotojas, buvęs politinis kalinys Balys Gajauskas su žmona Irena ir dukryte Gražina. Teko su jais susitikti ir pasikalbėti. I. Gajauskienė trumpai apibūdino savo ir kitų moterų gyvenimą ir papasakojo apie vaikų auklėjimą Lietuvoje.

"Lietuvoje moters būklė apverktina. Beveik visos dirba pilną darbo dieną. Moterys, pagimdžiusios kūdikį, gauna 56 dienas apmokamų atostogų. Po to, iki vienerių metų, kiekvieną mėnesį gauna po 30 rublių (labai mažą sumą) ir gali nedirbti. Nuo metų iki pusantros gauna tikrai nemokamas atostogas. Po visų atostogų ji turi grįžti į darbą. Tada ji kūdikį neša į vaikų lopšėlį, kuriame kūdikis būna iki vakaro 6 ar 7 valandos. Gera tai moteriai, kuri turi vyresnio amžiaus tėvus, nedirbančius ir galinčius vaikui prižiūrėti. Tada jis auga namuose sveikas.

Vaikų grupės lopšeliuose didelės, priežiūra bloga, ir vaikai labai serga. Tais atvejais motinos gauna iš gydytojų nedarbingumo lapelį ir nedirba. Vaikai atiduodami į darželius nuo 3 metų. Reta šeima, kurios vaikai neina į darželį. Kai kurių šeimų tėvai dirba pamainomis. Jiems lengviau prižiūrėti vaikus. Nedirbančių moterų yra, bet labai mažai.

Lietuvoje labai trūksta maisto, drabužių, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų. Eilinis žmo-

gus gali juos pirkti tik pas spekuliantus.

Jaunos šeimos priverstos gyventi kartu su tėvais viename mažame bute, kuriame yra tik viena prausykla, ir viena mažytė virtuvė. Senos statybos namuose ir šių patogumų nėra.

Mano padėtis buvo sunkesnė. Aš auginau mergaitę vieną. Dar gerai, kad man padėjo artimi giminės. Neturėjau tinkamo buto: gyvenau ir dabar dar gyvenu avarinio namo pusrūsyje — vienas kambarys ir virtuvėlė. Butas be patogumų, pačiai reikėjo apšildyti butą, vandenį išnešti kibirais, nėra kanalizacijos. Įsirašiau į eilę gauti butą, bet išbraukė. Nuolatos šantažavo darbe.

Amerikoje moterų padėtis visai skirtinga. Jos žino, kad nuėję į parduotuvę gaus visko, ko reikia. Dauguma šeimų gyvena atskirai, turi po kelis automobilius. Žmonės gauna atlyginimą, už kurį gali pragyventi. Mūsų šalyje moka labai mažai, labai sunku išsiversti.

Lietuva buvo stipriai rusinama, bet šeimos sugebėjo vaikus išauginti lietuviška dvasia. Didelę reikšmę turi tėvų pasaulėžiūra, papročiai, tradicijos, liaudies dainos, įvairios etnografinės vakaronės, literatūra, menas; tėvų ir senelių pasakojimai apie rusus bei jų veiklą 1940 m. ir pokario laikotarpyje. Taip pat jaunimas pamatė rusų elgesį Lietuvoje ir dabartiniais metais".

Ar pažįstame save?

Tai klausimas, kuris atrodo keistas, gal nesuprantamas, gal neaiškus. Naujame šio laikraščio skyriuje mėginsiu pasidalinti su mielom skaitytojoms mintimis, kaip galima mesti žvilgsnį į save, atskleisti savo dvasines jėgas ir jas sąmoningai išugdyti didesniai subrendimui ir asmeniškai laisvei bei autonomijai. Perduosiu šias mintis remdamasi žinomos kvebekietės psichologės-pedagogės Jeanine Guindon tyrimais ir teorijom.

Jos teigimu, niekas žmogaus gyvenime neatsitinka savaime, o žmogaus asmenybės ugdymas pareikalauja nuolatinių sąmoningų pastangų. Čia tikriausiai yra atsakymas į klausimą, kodėl kai kurie žmonės sutikti mūsų gyvenimo kelyje lieka nuolatos dinamiški, užsilaikę ir atradę savo vietą, nežiūrint kokiame gyvenimo etape jie bebūtų.

Nuolatiniai žmogaus išgyvenimai nuo jo atėjimo į pasaulį per kūdikystės, vaikystės ir brendimo laikotarpius padeda pagrindus jo dvasiniam ir socialiniam potencialui, kuris galutinai suformuoja ir vystosi kitose gyvenimo fazėse. Iš esmės žmogus nuolatos auga savo gyvenimo patirtimi ir vis didesnį subrendimą, laisvę bei autonomiją, jeigu jis sau leidžia save atidengti ir savo jėgas panaudoti kaip žmogus — dalis savo gyvenimo realybės, kaip narys savo visuomenės ir kaip individas, galintis angažuotis ir mylėti save bei kitus.

Tokiu būdu žmogus išvysto savo identitetą, pasirenka savo gyvenimo būdą bei kryptį, išmoka dalintis — duoti ir priimti atsakomybę, parei-

gas, meilę, džiaugsmą, liūdę, skausmą ir daug kitų išgyvenimų kaip normalią gyvenimo dalį.

Visa tai padeda žmogui neprarasti jo užsibrėžto tikslo, troškimų, vilties ir pasitikėjimo, atrasti naujas ir tinkamas priemones savo siekimų įgyvendinimui, o svarbiausia, nemeluoti sau nei kitiems, išlaikyti ištikimybę ir meilę esminėms vertybėms savo bei savo aplinkos išgyvenimuose.

Šių visų jėgų išugdytas padidina naujas asmens galimybes angažuotis kitiems, nepasimesti asmeniniuose nusivylimuose, atrasti sau priklausantį vietą kiekvienoje gyvenimo fazėje, jausti pasitenkinimą, pasitikėjimą savimi ir kitais.

Irena Lukoševičienė

Dail. GRAŽINA DIDELYTĖ, ofortas, Vilnius

Su literačių atstove iš Lietuvos

Iš susitikimo tarptautiniame rašytojų kongrese 1989 m. Toronte

Paprašyta papasakoti apie save ir apie moterų literatūrą būklę Lietuvoje, GALINA BAUŽYTE-CEPINSKIENE, Vilniaus universiteto užsienio literatūros katedros vedėja atsakė Aušrai Karkienei ir pateiktus klausimus Toronte P.E.N. klubo kongrese.

— Kokia yra moterų būklė Lietuvoje, palyginus su Vakaraais?

— Lietuvoje moters kovoja visai dėl kitokių dalykų nei Kanadoje, Amerikoje ar kitose Vakarų šalyse. Bet turėdamos lygią teisę su vyrais į darbą, toli gražu nesame dėl to praturtintos, nes esame priverstos vilkti dvigubą jungą. Dėl to, suprantama, neturime vadinamos feministinės litera-

tūros, kuri yra tokia populiari pas jus. P.E.N. klubo kongrese nustebino žinomos amerikiečių feministės Betty Friedan pasisakymas. Atrodo, kad mūsų ir jūsų moterys gyvena skirtinguose pasauliuose. Mūsų moterys šiuo metu dalyvauja Sąjūdyje ir tikisi, kad nepriklausomoje Lietuvoje drauge su visu gyvenimu pagerės ir moterų situacija.

— Koks yra Jūsų pagrindinis darbas?

— Savo pačios misija laikau padėti lietuvių kultūrai integruotis į pasaulinės literatūros procesą. Kadangi esu užsienio literatūros tyrinėtoja, stengiuosi, kiek galima, daugiau propaguoti anglų, amerikiečių, prancūzų rašytojų knygas Lietuvoje. Šalia pagrindinio darbo Vilniaus universitete, kur vadovauju užsienio literatūros katedrai, verčiu knygas ir rašau straipsnius apie Vakarų literatūrą.

— Kas labiausiai rūpi dabartiniu metu Lietuvos moterims?

— Šiuo metu Lietuvos moters drauge su visais kovoja, kad mūsų vaikai, pašaukti į kariuomenę, tarnautų savo tėvynėje, nebūtų siunčiami į Sov. Sąjungos gilumą, kur jie yra terorizuojami, dažnai grįžta sužaloti arba tiesiog karsuose. Į šią kovą yra įsitraukusios ir moters rašytojos, tokios kaip Vidmantė Jasukaitytė, Vytautė Žilinskaitė ir kt. Šiuo metu mūsų rašytojai daugiau užsiėmę politika, negu kūryba. Tą patį galima pasakyti ir apie moteris rašytojas.

— Ar palaikote ryšius su išeivija?

— Manau, kad ateityje mūsų kontaktai su išeivija gerės ir turėsime progą intensyviau keistis knygomis. Noriu pareikšti padėką visiems, kurie mums siunčia knygas. Prašytume jas siųsti tiesiai į Vilniaus universitetą.

— Su kokiais įspūdziais grįžtate Lietuvon?

— Kaip man, taip ir bendra-keleiviams tikriausiai pačius geriausius ir šilčiausius prisiminimus paliko susitikimas su išeivijos literatais, menininkais literatūros vakaruose, kuriuose skaitėme savo kūrybą ir pasakojome apie naująsias literatūras. Buvome visų gražiai priimti.

NIJOLĖ MILIAUSKAITĖ, gimusi Keturvalakiuose 1950 m.

NIJOLĖ MILIAUSKAITĖ

Tie pirštai...

tie pirštai, liauni ir lankstūs,
jiems tinka
antpirštis, ne žiedai
sidabrinis antpirštis
kur parvė sužieduotinis
iš tolimų kraštų
nužen
į sapno tikrovę
į tamsią dulketą siuvelyklą
kur tylūs veidai
palinkę virš pilko milo
ir lempa
apšviečia rankas ir adatą
kur jos klajoja,
tos jaunos mergaitės
vaikystės draugės
ką jos klejoja
slenkant tylioms valandoms
jų vardai
paprastai kaip pievų gėlės
švelnia ranka užmarštis
nuskynė juos

Iš rinkinio
"Uršulės S. portretas"

Dail. DIANA RADVAIČIŪTĖ, "Fragmentas", ofortas, Vilnius

A. a. solistas VACLOVAS VERIKAITIS

Grįžo mirti į tėvų žemę

A. a. sol. Vaclovas Verikaitis mirė sausio 8 d. Vilniuje. Prieš išvykdamas į Lietuvą, buvo užsukęs į "Tėviškos žiburius" ir sakėsi važiuojąs į tėviškę atšvesti sukaktuvinį gimtadienį. Mat praėjusių metų gruodžio 31 d. jam suėjo 65-ri metai. Ką galėjo tada nujauti, kad tai paskutinis kartas...

Sausio 8, pirmadienį, abu su žmona nutarė aplankyti dailininkus Palmyrą ir Petrą Damijonaičius. Vos susėdus pokalbiui, staiga mirė. Tai atsitiko 7-8 val. vakare. Buvo padarytas skrodimas. Solistas mirė nuo trečio širdies smūgio.

Sausio 11, ketvirtadienį, 4 v. p.p. buvo pašarvotas Ritualinių paslaugų biure. Ryšų 9.15 val. buvo atnašaujamos gedulinės Mišios Šv. Kazimiero koplyčioje arkikatedroje.

Sausio 12, penktadienį, 10 v.r. Ritualinių paslaugų biure įvyko atsisveikinimas. Giedojo Čiurlionio muzikos mokyklos mergaičių choras, vyrų choras "Varpas", dalyvavo dainų ir šokių ansamblio "Lietuva" instrumentinė grupė. "Varpo" choras sugiedojo giesmę virtuosi dainą "Aras". T. Vaisieta sakė eilėraštį. Paskutinė giesmė buvo "Lietuva brangi".

Religinį patarnavimą atliko prel. K. Vasiliauskas, jis palydėjo ir į kapines. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse prie ažuolo. Kapas skendo gėlėse, degė žvakutės. Kitoje takelio pusėje ilsisi Velionies dėdė poetas K. Inčiūra. Karštą nešė "Varpo" choristai, persijuosę gedulo juostomis.

Laidotuvėse, kuriomis rūpinosi "Tėviškos" draugija, dalyvavo daug žmonių, nes didįjį dainos puoselėtoją spėjo pažinti ir vilniečiai.

Atvykęs į Lietuvą, nerimo ir vis skubėjo. Norėjo aplankyti draugus, daug ko pamatyti. Lankė parodas, koncertus, giedojo šventovėse.

Gruodžio 31, sekmadienį, per savo gimtadienį giedojo giesmes "Jeruzale" ir "Marija Motina malonė". Vilniaus arkikatedroje per 12.15 val. Mišias. Sausio 7, sekmadienį, giedojo Nekalto Prasišėdimo šventovėje.

Iškilmingas atsisveikinimas su a. a. sol. Vaclovu Verikaitiu Toronto, kuriame visą laiką gyveno, įvyko sausio 18 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje. Buvo atsisveikinimo koncertas ir gedulinės Mišios.

Jautrių ir prasmingų žodžių koncertą pradėjo muz. Dalia Viskontienė. Velionies įsteigtas choras "Aras" sugiedojo savo giesmę "Aras". Labai pranašiskai skambėjo žodžiai: "Viešpatie, leisk man numirti bent Tėvynės laukuose..." Koncerto programą atliko: sol. Slava Žiemelytė – "Maldą", muzika Chomskio; sol. Algis Simanavičius – "Didis Dieve", Mozarto; sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė – "Maria Mater Gratiae" – Guidi; sol. Rimas Strimaitis – "Pieta, Signore!", Stradella, Slava Žiemelytė ir Algis Simanavičius giedojo duetą – "Prie kryžiaus skubėk" – Gruberio; Prisikėlimo parapijos choras – "Tremtinio maldą – Palio, Maironio mokyklos mokiniai – "Himnas Kūrėjui".

Koncertas buvo užbaigtas jautria giesme "Tau garbė ir šlovė", kurią giedojo visa šventovė. Programą paruošė muzikai: J. Govėdas, D. Radke ir D. Viskontienė.

Per koncertą taip pat vyko atsisveikinimas žodžiu. Kalbėjo "Aro" choro pirm. V. Pečiulis, buvusio vyrų kvarteto vardu A. Bražys, PLB kultūros komisijos pirm. I. Lukoševičienė, KLB valdybos pirm. A. Pacevičius, KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. R. Strimaitis, Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro pirm. J. Kristolaitis, Lietuvos kankinių parapijos choro pirm. R. Paulionis, Maironio mokyklos vedėjas G. Paulionienė, Prisikėlimo parapijos choro pirm. A. Juozapavičius. Visi pabrėžė – lietuvių visuomenė neteko didelio dainos mylėtojo ir kultūrininko. Jau taip nebus, kaip buvo. Bus sunku Velionį pakeisti.

Gedulinės Mišias atnašavo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, su kun. K. Jurgučiu, OFM, ir kunigaigis iš Lietuvos: A. Kildušiu ir A. Volskiu. Pamokslą pasakė kun. A. Simanavičius, OFM. Erdvi Prisikėlimo šventovė buvo pilna tautiečių, atėjusių pasakyti paskutinį sūdiev.

Vaclovas Verikaitis gimė 1924 m. Kaune. Muzikos studijas pradėjo Vilniuje. Studijuodamas dainavo Vilniaus operos chore. Išeivijoje studijas tęsė Toronto muzikos konservatorijoje ir jas užbaigė Toronto universiteto muzikos fakultete, įsigydamas magistro laipsnį.

Buvo plačios muzikinės veiklos žmogus. Turėjo sodrų baritoną balsą. Baigęs studijas, dainavo Kanados operoje, Kanados CBC populiojoje radijo programoje "Songs of my people", Stratfordo operetėje. Baigęs mokytojų kolegiją, ilgus metus muziką dėstė Toronto vienijoje aukštesnėje mokykloje. Buvo suorganizavęs ir mokyklos chorą.

Vadovavo Hamiltono mergaičių chorui "Aidas", buvo įsteigęs vyrų kvartetą ir kvartetą, o taip pat vyrų chorą "Aras", kuriam vadovavo daugiau kaip dešimt metų. Buvo ilgametis Prisikėlimo parapijos vargonininkas ir parapijos choro vadovas. Savo laiku dainavimą mokė Toronto Maironio mokykloje. Buvo suorganizavęs stiprų mokinį chorą, kuris pasirodėdavo lietuvių visuomenei per minėjimus. Su choru ir kaip solistas aplankė lietuvių kolonijas Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Europoje bei Australijoje.

Jis buvo populiarus ir žmonių labai mėgstamas solistas. Šimtus kartų giedojo per vestuvių pamaldas, daugybę tautiečių su giesme palydėjo į amžinybę. Velionis buvo ir "Tėviškos žiburio" bendradarbis. Lietuvių visuomenė neteko stipraus savo šulio, ji jo ilgai pasigės.

Tai labai trumpai pažymėtas Velionies gyvenimo ir kūrybos kelias. Jis užsitarnavo išsmaus nekrologo, kuris yra pažadėtas ir bus išspausdintas vėliau. J.A.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės žinios

Rinkiminė konferencija. Rinkimai į Lietuvos aukščiausiąją tarybą įvyks 1990 m. vasario 24 d. Vasario 3 d. Sporto rūmuose, Vilniuje, yra šaukiama rinkiminė konferencija – "Lietuvos kelias". Čia bus Sąjūdžio remiamų kandidatų pristatymas ir aptartas požiūris į Lietuvos ateitį. Tikimasi 5,000 dalyvių. PLB valdyba yra pakviesta konferencijoje dalyvauti. Valdyba yra nutarusi į konferenciją siųsti Algimantą Gurecką, KLB valdybos vicepirmininką su paskaita – įvairių kraštų požiūris į dabartinius įvykius Lietuvoje. Žada vykti JAV LB pirm. dr. Antanas Razma iš Čikagos ir Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. Algis Pacevičius iš Toronto. Jie planuoja dalyvauti ir Vasario 16 iškilmėse Lietuvoje.

Rinkimuose dalyvaus atskirai. Sąjūdžio seimo posėdyje sausio 6 d. nutarta, kad Sąjūdis rinkimuose dalyvaus atskirai, nesiblokuodamas su komunistų partija. Ryšium su Gorbačiovo apsilankymu Lietuvoje Sąjūdis buvo suorganizavęs didžiulę demonstraciją Vilniuje. Dalyvavo 200 užsienio žurnalistų. Buvo atkreiptas viso pasaulio dėmesys, kaip lietuvių tauta vieningai nori išsikviesti jai priklausančią nepriklausomybę.

VII pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Jo atidarymas įvyks 1991 m. gruodžio 15 d. Buenos Aires mieste, Argentinoje. Gruodžio 17-24 d.d. – studijų dienos, bendros Kūčios ir Kalėdos. Talentų vakaras įvyks Montevideo mieste.

o Naujų metų sutikimas Sao Paulo. Po Naujų metų – kongreso stovyklą, kurios šūkis – "Mūsų vienybė, tautos stiprybė". Numatoma 10-12 organizacijų kviesti iš Lietuvos. Joms turės būti užmokėtos visos išlaidos.

Pasitarimas kongreso reikalams įvyko 1990 m. sausio 9-15 d.d. Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Jame dalyvavo PLJ pirmininkas Alvydas Saplys iš Toronto, kun. Antanas Saulaitis, SJ, JAV LB valdybos narys iš Čikagos.

VII pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komiteto pirmininkė yra Ariana Rastauskaitė, V. de Obligado 2702 3 B, 1428 Buenos Aires, Argentina, tel. 786-8321. Į komitetą dar įeina: Alfredas Ruplėnas, Silvija Ruplėnaitė, Arnaldas Vebickas, Irena Gaidimauškaitė, Julius Mičiūdas, Ernestas Paršelis, Irena Stankevičienė, Birutė Daratienienė, Algimantas Rastauskas, Jonas Gaidimauškas, Hektoras Survilas iš Argentinos; Robertas Ibarra, Albertas Kaluževičius, Veronika Stec, Helena Moielewski, Berta Sanchez, Juana Trakinas, Mariela Aleksajūnaitė, Daniel Josponis iš Urugvajaus; Arnaldo Zizas, Luis Indriūnas, Silvija Bendoraitytė-Machado, Ricardo Indriūnas, Alberto Dylis, Marcija Pavilionytė, Flavijus Bacevičius iš Brazilijos. Tautos komitetai sudarė PLB ir PLJS valdybos. Jo darbas – telkti finansinę paramą ir pagelbėti kongreso ruošoje. Komitetui pirmininkauja buvęs PLB valdybos pirm. Vytautas

Kamantas. Šio komiteto pirmas posėdis įvyks š. m. balandžio 20-22 d.d. Dainavoje, Mičigano valstijoje, JAV.

Kraštų valdybos raginamos paskirti ryšininkus. Jaunimo kongreso tautos reikalais kreiptis pas Vytautą Kamantą, 1851 Skyview Drive, Sparta, MI 49345, USA, tel. (616) 887-1436, fax (616) 732-3516.

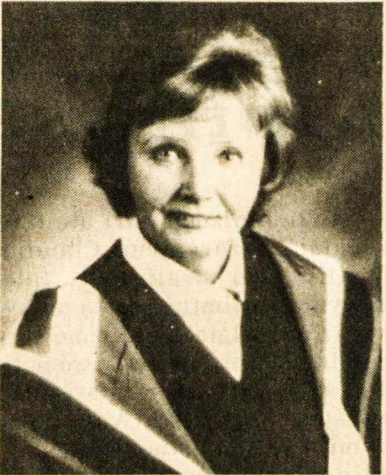
Sąjūdininkų kelionės. PLB valdybos ekologinio komiteto rūpesčiu, iš Lietuvos į Kanadą ir JAV praėjusių metų spalio-lapkričio mėnesį buvo atvykęs Sąjūdžio seimo tarybos narys Zigmantas Vaišvila, kurio kelionės koordinavo PLB valdybos vicepirm. Gabija Petrauskienė kartu su KLB, JAV LB, Lietuvių informacijos centru Niujorke ir Vašingtone. Čia įsijungė Rita Rudaitytė – Otava, Kanada; Gintė Damuštė, Rasa Razgaitienė – Niujorkas; Asta Banionytė, Viktoras Nakas – Vašingtonas; G. Klimas – Klivlandas.

Mokslo ir kūrybos simpoziume praėjusių metų lapkričio mėnesį Čikagoje dalyvavo: Vytautas Landsbergis, Kazimieras Motieka, Romualdas Ozolas, Mečys Laurinkus – sąjūdininkai.

Konferencija Sofijoje. Šioje ekologinėje konferencijoje dalyvavo PLB ekologinės komisijos narys dr. Romas Vaštokas. Iš Lietuvos buvo atvykęs ekologas Zigmantas Vaišvila. Ta proga 35 kraštų delegacijoms išdalinta informacija apie Lietuvos ekologines problemas.

"Pasaulio lietuvis". Jam reikalinga naujų skaitytojų. Pvz. Kanadoje Lietuvių Bendruomenės laikraštį prenumeruoja tik 150 asmenų. Redaktorius Broniaus Nainio teigimu, laikraštis negalės išsilaikyti, jei PLB neateis į talką sutelkti daugiau skaitytojų.

Gabija

DANUTE NOVROGRODŠKAITE-TURČINSKIENE, baigusi Kauno medicinos institutą, apie 18 metų dirbo gydytoja Lietuvoje, iš jų 14 metų vaikų chirurgė Kauno klinikoje. 1989 m. vasarą baigė "Ontario College of Naturopathic Medicine" mokyklą, išsilydama Doctor of Naturopathy diplomą.

Gydymo pagrindas – išsiaiškinti ir pašalinti ligos priežastis, neigiamus aplinkos ar emocinius poveikius, žalingus įpročius ir gydyti ne simptomus, o visą organizmą, atsižvelgiant atskirai į kiekvieną asmenį.

Naudojami natūralūs gydymo metodai, kaip dieta, masažas, Kinezijos, Š. Amerikos ar V. Europos vaistinių augalų paruošti preparatai, fizioterapinės priemonės, akupunktūra ir kt.

Galima kreiptis dėl visų susirgimų, įskaitant moterų ir vaikų ligas. Esant reikaliui, vyresnio amžiaus asmenims galiu atlikti vizitą namuose. Pirmo vizito trukmė – 1-1.5 val. Adresas: 3425 Dundas St. W., Toronto, Ontario M6S 2S4. Tel. 760-9445.

Autobusai: nuo Kipling nr. 30; Runnymede – nr. 70 ir 71; Dundas – nr. 40.

**Mišios už
a. a. VACLOVĄ VERIKAITĮ**
bus laikomos 1990 m. vasario 3, šeštadienį, 10 v.r.
Lietuvos kankinių šventovėje.

Maloniai kviečiame dalyvauti ir pasimelsti už jo
vėlę.
Vaikai –
Salomėja, Vaclovas ir Aušra

**A+
maestru VACLOVUI VERIKAIČIUI**
netikėtai pasitraukus iš gyvųjų tarpo, žmonai
ELENAI bei kitiems artimiesiems reiškiamo nuo-
širdžią užuojautą –

Toronto vyrų choras "Aras"

**A+
sol. VACLOVUI VERIKAIČIUI**
staiga iškeliausiam amžinybėn,

šeimą bei visus artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame –

Lietuvos kankinių parapijos choras

**MIELAM BIČIULIUI
A+
VACLOVUI VERIKAIČIUI**
mirus,

žmonai ELENUTEI ir visiems giminėms, reiškiamo
mūsų nuoširdžią užuojautą –

Herta ir Stasys Gailevičiai

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

\$399-99

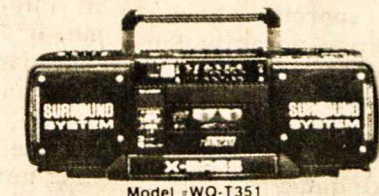

Model #3352-A2

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamą europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas. VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

110/220 VOLTS

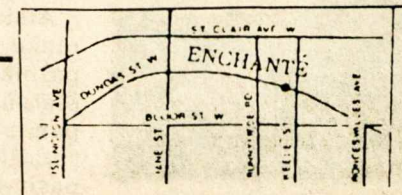
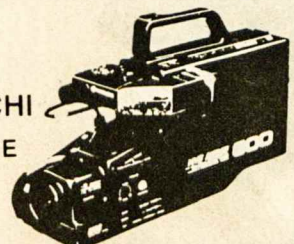

Model #WQ-T351

EUROPA

NATIONAL PANASONIC

NV-M7EN

HITACHI
VM-600 E

2938 Dundas St. W.
(i vakarus nuo Keele g-t.)

Tel. 769-0631

110/220 V • MULTI-SYSTEM • TV • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

“Iš čia kylama į žvaigždes”

275-osios Lietuvos mokslininko jėzuito Tomo Žebrausko gimimo metinės Vilniuje

GENOVAITĖ GUSTAITE

Uždaramė, jaukiame universiteto kiemelyje ant vieno pastato išlikę Zodiako ženklai ir užrašas – “Hinc itur ad astra”. (Iš čia kylama į žvaigždes) – įdėsmiam lankytoji padės nujauti, kad čia senoji Vilniaus observatorija. 1989 m. lapkričio 24-ąją suėjo 275-ri nuo jos įkūrėjo. Tikslųjų mokslų pradininko universitete, jėzuitų ordino nario Tomo Žebrausko (1714-1758) gimimo.

Universiteto salėje

Nustumta politinių įvykių (sesija Vilniuje, sesija Maskvoje...) neeilinė mūsų mokslo istorijos sukurtojo praejo tyliai, be televizijos kamerų, fotografų, spaudos korespondentų. XVIII a. korintiškų kapitulių salėje – auļoje (atrakinamoje ne kiekviena proga...) žmonių susirinko nedaud, bet pirminkavo rektorių prof. J. Kubilius, šalia jo sėdėjo V. Zubovas (knygos “Tomas Žebrauskas ir jo mokiniai” autorius), pranešėjai, prie prezidento stalo stėpię baltų-geltonų plunksninių chrizantemų puokštė.

Minėjimo istorinėje salėje istoriškumu nuspalvino dar ir T. Žebrausko amžininkų muzika: Vilniaus anonimą, J. S. Bach'aus vargonais pagrįsto konservatorijos dėstytoja Virginija Survilaitė.

Moksliniai pranešimai

Po rektoriaus įžanginio žodžio (“kasdien, ateidami į universitetą, ant jo sienos matome išpieštą saulę /.../ Tešviečia ji mums /.../”), po išsamaus vaizdo apie anuometinę jėzuitų švietimo sampratą (prof. R. Plečkaitis), po T. Žebrausko indėlio į tikslųjų mokslų dėstymą nušvietimo, padaryto universiteto ir neuniversiteto mokslininkų – matematikų (doc. E. Gečiauskas), architektų (doc. S. Abramauskas), fizikų (doc. L. Klimkos), – apie mecenato reikšmę T. Žebrausko aplinkoje papasakojo doc. E. Ulcinaitė. Remdamasi jo laiškais didikams (Radviloms, Plateirui), ji naujai, įdomiai kėlė pvz. didiko ir mokslininko bendravimo etinį santykį, asmenybės, jos moralinės vertės suvokimo, suvokimo raiškos problemą. Ji gildeno klausimą, kaip supranta tą raišką, tad bendravimo santykį, mūsų studentija ir liūdnai pripažino, kad jos mąstymas nuo vulgariojo sociologizavimo, deja, dar neišsivadavęs...

Minėjimo pabaigoje apie T. Žebrausko asmenybę, jo tautybę, jos nušvietimą literatūroje kalbėjo šių eilučių autorė. Šiandien, kai vėl suskatome ieškoti savo šaknų, kurti tautinę mokyklą, suvokėme būtinybę neprarasti savo mokslo istorijos testinumo, tie klausimai negali nerūpėti.

Tautybės klausimas

Kad T. Žebrauskas lietuvis, šaltiniuose vadinamas “lithuanus”, abejoti netenka. Tačiau pasidomėjime, kaip literatūra tais šaltinių duomenimis naudojasi. Antai Vladimiras Zubovas savo knygoje teigė: “Kad mokojo lietuviškai, pažymi visi katalogai, juose ir nekrologe jis vadinamas lithuanus”. Autoriaus paminėti katalogai, nekrologas – kitų (ordino) palikti šaltiniai.

Be jų yra taip pat paties T. Žebrausko paliktasis – tai moralinės teologijos vadovėlio rankraštis, vadinamas “Praxes”, kurio antraštiniame puslapyje jis nupiešė figūrą kompoziciją ir puslapio apačioje įrašė žodžius: “Zemiausias Kristauš Pone tarnas Tavo T.Z. N. S.I. (Tomas Žebrauskas

Novitus Societatis Jesu)”. Dvidešimtmečio, (1734 m. įrašytas), sakiny yra nenuneigiamas T. Žebrausko gimtosios kalbos įrodymas. (Beje, leidžiantis pasamprotauti taip pat apie tai, kad XVIII a. pradžioje lietuvių gyventa toli ir pietus nuo Vilniaus – ne tik aplink Lydą, Gardiną, bet ir Naugarduką, nuo kurio spėjama ir bus kilęs T. Žebrauskas, ten 1732 m. įstojęs į jėzuitų ordino naujokyną. V. Zubovas šio svarbaus šaltinio taip pat neapėina.

Bostone išleista “Lietuvių enciklopedija” šiuo atveju, “santūresnė”. Straipsnio autorius (P. Rabikauskas) apie T. Žebrausko tautybę skaitytoji palieka galvoti pačiam, tepasakydamos: “Kai kurie katalogai pažymi, kad jis mokojęs ir lietuviškai”. Tai ir viskas: nekrologo liudijimo (“P. Thomas Zebrowski, Lithuanus /.../”), jo paties sakinio “Praxes” antraštiniame puslapyje nepateikta.

Dar “taupiau” šia prasme T. Žebrauskas minimas 1972 m. Krokuvoje išleistame jėzuitų menininkų žodyne (Slow jėzuitow artystow); žodynas dėl didelės apimties medžiagos, jos suskirstymo, lentelių, rodiklių yra neabejotina vertybė.

Išsamiam straipsnyje prie tautybės nesustoja. Apie ją belieka spėlioti nebet iš sakinio: “Gimė /.../ Lietuvoje, turbūt Naugarduko apylinkėje”. Nei katalogų, nei nekrologo, nei įrašo “Praxes” antraštiniame puslapyje paminėjimo nerasiame. Beje, paskutinis šaltinis – “Praxes” – straipsnyje minimas: nurodoma, kad antraštiniame puslapyje išliko figūrinis piešinys /.../ su jo parašu ir data”. O juk čia pat išliko ne tik tai, išliko ir sakiny, liudijantis sykiu su kitais šaltiniais, kad T. “Žebrauskas – “lithuanus”...

Nieko nepasakytą ir apie T. Žebrausko kalbų mokėjimą, kai bent vienos mokėjimas yra žinomas: kur turėta duomenų, šis biografinis faktas dėl savo svarbumo nurodomas.

Be viso to, žodyne pateiktą pavardės formą – T. Žebrowski – susiejus su leidėjų žodžio (p.7) pirmuoju sakiniu “Lenkų /.../ jėzuitų meno tyrinėjimais, palyginus su kitomis lenkų meno istorijos šakomis, vis dar tebeatsilieka” norom nenorom kyla klausimas – tad kokios tautybės pagal žodyną yra Žebrowski, į kokią kultūrą jis integruojamas?

Po šių palyginimų aiškėja, kad ne kur kitur, o Vilniuje, ne šiandien, o 1986-aisiais (!) šaltinius, nurodančius T. Žebrausko tautybę, liudijanti, kad jis “lithuanus”, – suminėjo Vladimiras Zubovas.

Observatorija

Jau tikslųjų mokslų pranešėjai priminė, kad universiteto observatorija įkurta 1753 m. Jie taip pat apžvelgė observatorijos įkūrimo reikšmę architektūros, astronomijos atžvilgiu. Tačiau įkūrimo 1753 m. faktą galima ir vėta pasvarstyti ne tik architektūros meno ar astronomijos mokslo atžvilgiu.

Susiejus jį su kito šaltinio (čekų biografo S. Vydras monografijos, skirtos Prahos universiteto profesorius J. Steplingui) duomenimis vėlgi atsiveria erdvė pamąstymui apie T. Žebrausko tautybę, asmenybę, jos moralines savybes. Monografijoje S. Vydra minėjo T. Žebrauską, kuris, 1750-1753 m. universiteto pasiūstas į Vieną ir Pragę, čekų sostinėje giliną matematikos studijas kaip tik pas J. Steplingą.

Autorius rašė: “Tarp lenkų, kurie atvyko į Pragę mokytis matematikos, paminėjimo visų pirma nusipelnė tėvas Tomas Žebrauskas”. (V. Zubovas savo knygoje taikliai pastebi, kad S. Vydrai atvykę iš jungtinės valstybės, matyt, visi atrodė esą lenkai). Taigi “tarp lenkų...”

Čekų sostinėje studijavo veikiausiai ne vienas, tačiau įsidėmėjime – nei vienas jų, pargrįžęs į tėvynę, neskubėjo kurti observatorijos. Tai padarė tik T. Žebrauskas – “lithuanus”... (Krokuvo observatorija įkurta 1791 m., tad 38 m. vėliau už Vilniaus, kaimyninė Pulkovo – 1839 m., 86 m. vėliau). Galimas daiktas, kad T. Žebrauskas jau Prahoje, matydamas Steplingo observatoriją, galvojo apie panašią statybą Vilniuje, gal net darė jos brėžinius. Šiaip ar taip, grįžo jis 1752-aisiais, o observatorija įkūre 1753-aisiais.

S. Vydra toliau rašė: “Gamtos mokslams savo tėvynėje jis yra labiausiai nusipelnęs. Iš daugelio laisvų Steplingui dvelkia karščiausias noras mokytis savo tautiečius /.../”. Tomis keliomis eilutėmis autorius sukūrė aiškų asmenybės moralinį vaizdą.

Įžiūrėti ryši tarp planų, darbų, užsidedimo juos įgyvendinti ir tautybės, be abejonės, būtų naivu; čia bus lėmęs begalinis aukojimasis ordino interesams, gilų jų supratimas, troškimas išjudinti atsilikusią nuo visuomenės reikmių, pasenusią jėzuitų švietimo sistemą (aplenkiamą kitų vienuolių, ypač pijorų, švietimo sistemos), taip pat krikščioniškoji artimo meilė. Tačiau nematyti T. Žebrausko intelektualinių, dvasinių galių, mokslinių siekių, moralinių savybių, nesidžiaugti jomis, nekelti jų kaip pavyzdžio ypač šiandien, būtų nedovanotina. Integravus tą “lithuanus” į kitą kultūrą, sutrikūt mūsų mokslo istorijos testinumas, neliktų ryšio tarp mokyklų (XVII a. vidury Vilniaus universitete dirbusio prūsio Osvaldo Krygerio ir XVIII a. pabaigoje – XIX a. pradžioje ten pat dirbusio Pranciškaus Norvaišos).

Observatorijų uždarius

Observatorijos likimas nesisikyrė nuo kitų universiteto įstaigų likimo: jos buvo uždarytos – vienos anksčiau, kitos vėliau po 1830-1831 ir 1864 m. sukilimų, o jų turtas išblaškytas po Rusijos mokslo įstaigas. Observatorijos biblioteka, instrumentai, archyvas su stebėjimų žurnalais ir kita medžiaga atsidūrė Pulkovo observatorijoje. Veikiausiai nedaug kam težinoma, kad su šiu turtą mėginimo grąžinti į Lietuvą istorija yra susijęs taip pat Vinco Kapsuko vardas. Atsikūrusios Lietuvos respublikos vyriausybei delegavus į Petrapilį ir Maskvą Paulių Galau nei vesti derybų dėl tos nuosavybės grąžinimo, Petrapilyje prie delegacijos prisidėjo Juozas Žilėvičius.

Pastarasis, norėdamas gauti oficialią delegacijos nario pripažinimą, jis paprašė V. Kapsuko pagalbos. Šio atsakymas (laiškas, rašytas 1919 m. kovo 21 d.) yra keleriopai įdomus dokumentas: jis susijęs su T. Žebrausko įkurtą observatoriją, jos turtą, išvežtų į Pulkovą, likimu, jame pripažįstama universiteto bibliotekos, išvežtos į Petrapilį, vertė; biblioteka apibūdinta kaip “ypatingai didelės vertės” ir, svarbiausia, atsakyme atsiskleidžia V. Kapsuko antilietuviška, apskritai antitautiška, klasinė, proletarinė (iš tiesų grynai prorusiška) pozicija. Jame rašoma: “1. Platesnių įgalioji-

mų negaliu Tamstai duoti, kaip svetimam mums žmogui, lietuvių nacionalistui”.

Netiesiogiai ta pati mintis ir 2-ame punkte: “Pulkovo observatorijos nereikia įdinti /.../”, ir ypač ryški – 4-ame, liečiančiame universiteto biblioteką (laiskė vadinamą knygynu) – “reikia tik žiūrėti, kad jo negalėtų pačiupti nė lenkų, nė lietuvių nacionalistai. Geriausia pašalinti juos visus nuo to knygyno ir laikyti jį Petrapilio įstaigų žinioj, kaip seniau buvo”.

Dar taip neseniai Vilniaus universitetas – seniausia Sov. Sąjungos aukštoji mokykla – vadinosi V. Kapsuko vardu... (Laiškas Lietuvoje žinomas ne iš V. Kapsuko raštų... Jis paskelbtas E. Jasiūno 1982 m. Čikagoje sykiu su P. Galauės straipsniu “Lietuvos kultūros turtų likimas” 25 egzempliorių tiražu, prieinamas tapo specfondų atidarymo).

Pasigendama skulptūros

T. Žebrausko nekrologo teigimu, jis “mirė Vilniuje, akademijoje”. Pasak V. Drėmos, vienuolių celės anuomet buvo rytinio ir šiaurinio sparno antrame aukšte; šiaurinio trečiame – observatorija. Kaip tikty čia ant kampos, prie Universiteto gatvės, skulptūra

BERTOLT BRECHT

Iš vokiečių poezijos

Legenda apie Tao Te Ching knygos kilmę, kai Lao Tse keliavo į svetimą šalį.

1
Kai septyniadesimt metų jis sulaukė
Ir jau jautėsi esąs nepatvarus.
Mokytosj nutarė: jau metas pailsėti.
Nes gerumui nykstant, blogis ejo jo kraštu.
Tarp išvykdamas keliuonėn, jis susiveržė batus.

2
Ir pasiėmė, kas jam labiau reikėjo.
Nors nedaug, bet vis tik šį bei tą:
Pypkę, be kurios apsieiti negalėjo.
Ir knygelę tą, kurią skaitydavo dažnai:
Duonos tiek, kad užtektų nors laikinai.

3
Džiaugėsi slėniu eidamas, ir jį pamiršo.
Kai priejo taką, vedantį kalnais.
O jo jautis godžiai edė žolę šviežią, tirštą.
Nešdamas ant nugaros jį sėdinti ramiai.
Ne nemėgo jis keliaut skubiai.

4
Bet ketvirtai dienai baigiantis, ant tako kieto
Jiems pastoj kelią muitininkas tarp uolynų.
“Kokias brangenybes nešate?” – “Neturim nieko”.
O berniukas, kuris jauj vedė, tarė:
“Mano tėvas mokinius mokino”.
Ir atsakymas šis muitininką nuramino.

5
Vis dėlto tartum kažką supratęs.
Muitininkas dar paklausė: “Ką bemojdamas jis atrado?”
Tarė jam berniukas: “Tas vanduo, kuris upėj teka,
Su laiku stipriausią akmenį sutrinti ima.
Suprant: viską, kas stipru, ištinka toks likimas”.

6
Truktelėjęs jauti, vaikas eit pradėjo,
Kol saulėlydžio ugnį dar takas matės.
Jiems pradingstant už juodos pušies, štai suskambėjo
Muitininko balsas, ir jie jį pamatė.
O jis juos sustot paprašė.

7
“Tai sakyk man, išminčiau, ką čia tokio vanduo padaro?”
Mokytosj jam: “Ar nori sužinoti?”
“Nors esu tik muitininkas, vis dėlto
Kas nugali ką nors, ir aš noriu žinoti.
Jei žinai, tai pasakoki!”

8
Ir rašyk man, diktuo ki šiam vaikinui!
Jums išvykus, nieks šios išminties nesusizins.
Pas mane užtenka popieriaus ir rašalo stiklinė.
Vakarienę valgysi manuos namuos.
Tai dabar tik žodį duok!”

9
Atsigręždamas po petį, išminčius pamatė
Seną žmogų nudėvėta tunika ir basą.
O kaktą jo raukšlėmis vagota.
Taip, tikrai, čia ne galiūnų mato.
“Tai tu čia?”, tyliu balsu pasakė.

10
Tokio mandagaus pareikalavimo nustumt į šalį
Senas mokytojas neturėjo noro.
“Kas teiraujas, – tarė jis, – atsakymo yr’ vertas”.
O berniukas dar pridūrė: “Jau ir vakaras artėja šaltas”.
“Na gerai, – sustokime ir neškim mantą”.

11
Ir nuo jaučio išminčius nulipo žemėn,
Ir drauge su berniuku septynias dienas rašė.
Kontrabandininkus patyloms peikdamas kas dieną,
Muitininkas valgydino išminčių ir vaiką.
Pagaliau jų darbas buvo baigtas.

12
Ir vieną rytą muitininkui vaikas
Iteikė aštuoniasdešimt vieną pasakų lobyną,
Ir abu dėkodami už dovaną suteiktą,
Vėl sugrįžo prie pušies ir dingo tarp kalnynų.
Tai dabar: ar kas gražesnę mandagumą žino?

13
Bet ne vien tik išminčiui garbė priklausio,
Kurio vardas ant šios knygos žiba.
Reik mokėti išmintį iš išminčiaus išreikalauti.
Tai todėl ir muitininko mes pamirši negalim.
Jis išgavo išmintį, parodęs gerą valią.

Iš vokiečių k. vertė Česlovas-Valdemaras Obcarkas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompozitoriaus Jeronimo Kačinskio kūrinių koncertą gegužės 6, sekmadienį, 2 v.p.p., Lietuvių piliečių draugijos salėje rengia JAV LB Bostono apylinkės valdyba. Programą atliks bosas sol. Benediktas Povilavičius, Naujosios Anglijos konservatorijos instrumentalistai ir Berklee muzikos mokyklos mišrus choras.

Satyrinis Čikagos lietuvių teatrą “Antras kaimas” su savo vadovu Algirdu T. Antanaičiu 1989 m. lapkričio 6-26 d. turėjo sėkmingas gastroles Lietuvoje. Apilankyta vienuolikoje miestų ir miestelių su devyniolika spektaklių, linksminusių apie 12.000 žiūrovų. Išvykos išvakarėse Amerikos lietuvių leidykla Čikagoje išleido knygą “Antras kaimas: veidai ir tekstai”, kurios po penkis egzempliorius Lietuvon nusivėz teatro nariai. Knyga skirta “Antro kaimo” dvidešimt penkerių metų veiklos suakčiai, jubiliecinę programą paminėti 1988 m. lapkričio 26-27 d.d. Jaunimo centre Čikagoje. Leidinį “Antras kaimas: veidai ir tekstai” sudarė ir redagavo Algirdas Titus Antanaitis, turinį padalinę ir dvidešimt penkis metų skyrelius, eilės tvarka įtraukęs programas, šikių tekstus, nuotraukas, spaudos atsiliepimus. Leidinį papildė įvadiniai straipsniai: Broniaus Vaškio – “Lietuvių satyros teatro apžvalga”, Mykolo Drungos – “Nusiūdyti, tikėti ar... kvatoti?”, Kazio Almeno – “Ištakos”, Algirdo Titaus Antanaičio – “Juokiamės pirmiausia iš savęs”.

Aušrininko dr. Jono Šliūpo (1861-1944) archyvą būsimajam muziejui Kalifornijos So. Lake Tahoe vietovėje yra įsteigęs sūnus inž. Vytautas Šliūpas, renkantis medžiagą ir paskaitomis garsinantį savo tėvą. 1989 m. lapkričio 19 d. jį su paskaita buvo pakvietęs Antracido anglies valstybinis Pensilvanijos muziejus Scrantone, kur dr. J. Šliūpas keliolika metų XIX š. pabaigoje ir XX š. pradžioje vertėsi medicinos praktika. Inž. V. Šliūpo paskaita “Dr. Jonas Šliūpas: jo šeima, gyvenimas ir veikla” susilaukė apie 60 klausytojų. Lietuvių dainų ir giesmių programą atliko iš Maizville vietovės atvykęs Šiluvos Marijos parapijos choras su vadove Eugenija Strakiene. Inž. V. Šliūpas surengė parodėlę iš savo tėvo archyvo atsivežtų jo nuotraukų, dokumentų, laiškų, raštų ir knygų. Parodėlę jis pervežė į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, kur su ja turėjo progą susipažinti Čikagoje ir Lemonte lapkričio 22-26 d.d. vykusio VI-jo mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyviai. Vytauto D. universitetas už nuopelnus Lietuvai dr. Jonui Šliūpai yra suteikęs istorijos, medicinos ir teisės garbės doktoratus. Archyvo vardą sūnus inž. V. Šliūpas Kaune atgaivino Vytauto D. universiteto rektoriui prof. dr. Jurgui Vilemii simpoziume įteikė pilną Juozo Kapočiaus Bostone išleistas “Lietuvių enciklopedijos” komplektą.

Saviveiklinis “Vaidilutės” teatras 1989 m. gegužės 21 d. Čikagiečių pakvietė į V. Mykoliaičio-Putinio keturių veiksmų psichologinės dramos “Daktaras Gervydas” pasaulinę premjerą. Mat ši vokiečių okupacijos metais parašyta drama lig šiol nebuvo vaidinta Lietuvos teatruose. Premjerinį spektaklį paruošė režisūrojė debutavusi aktorė Laima Šulaitytė-Day, patarimų susilaukus iš Čikagoje viešinio Vilniaus jaunimo dramos teatro aktorius Petro Steponavičius. Lapkričio 12 d. didžiojoje Jaunimo centro salėje buvo pakartota šio veikalo pirmojo spektaklio versija su kai kuriais P. Steponavičiaus pakeitimais. Jam teko perimti spektaklio vadovybę iš šeimos prieauglio susilaukusios L. Šulaitytės-Day. Pasikeitė ir didžiojo vaidmenį atlikėjai. Gitana Braslauškaite, premjeroje turėjusią Rimdžiūtės vaidmenį, pakeitė Audrė Budrytė. Nedidelį gydytojo Rupeikos vaidmenį dabar atliko Viktoras Radvilas, pakeitęs Edį Šulaitį. Šiuo spektakliu atsisveikinta su V. Mykoliaičio-Putinio “Daktaru Gervydu”. Čikagiečiams “Vaidilutės” teatras paruoš penktą veikalo premjerą, režiūsoją Petro Steponavičiaus. Dabartinį teatro vadovybę sudaro: pirm. dr. Petras Kisieliū, vicepirmininkas ir informacijos vedėjas Edvardas Šulaitis, išd. Irena Tiknienė, administratorė Ona Šulaitienė, narė specialiems reikalams Danutė Viktorienė.

Vilniaus filharmonija labdaros koncertą ir pašnekesį vaikams “Lietuvos salelėj” surengė IV-tojoje bendrabučio tipo mokykloje. Moksleivius aplankė muzikologė Ona Servaitė, solistai Viktorija Plakitinaitė, Algirdas Čiplys ir pianistė Saulė Eidukonytė. Vaikai klausėsi Tautos himnų ir daina iliustruoto Vinco Krėvės “Milžin-kapio”, žemaičių liaudies dainų ir gražiausių giesmių. Solistams pritarė salėje susirinkę moksleiviai.

K. Donelaičio vidurinėje mokykloje Klaipėdoje atidarytas jo atminimui skirtas muziejus. Rodiniai, padaliniai į kelis skyrius ir išdėstyti trijuose kambariuose, lankytuos supažindina su K. Donelaičio palikimu bei jo įtaka liaudies menui, teatru, muzikai. Muziejuje yra daug nuotraukų ir dokumentų, klaipėdiečio dail. Edvardo Malinausko didžiulis tapybos darbas “Donelaitis tarp būrų”. Paryžiuje gyvenančio dail. Prano Gailiaus grafikos darbų ciklas “Lietuviškoji siuita K. Donelaičiui”.

Poeto ir dramaturgo Petro Vaičiūno šimtas gimtadienis – š. m. liepos 11 d. Šia proga viešą atsisveikimą paskelbė 99-tųjų gimimo metų dalyviai, pernai susirinkę jo gimtajame Jonavos rajono Piliakalnių kaime. Jie primena visuomenei, kad Lietuvos kultūrai didelę žalą padarė tendencingas ir iškreiptas P. Vaičiūno kūrybinio palikimo vertinimas pastaraisiais dešimtmečiais. Padarytas klaidas jie siūlo ištaisyti iškilmingu šimtųjų gimimo metų minėjimu. Pirmiausia šios suakties renginiam turi būti sudarytas respublikinis komitetas. Gimtojoje P. Vaičiūno sodyboje Piliakalnių kaime reikia įsteigti memorialinį velionies muziejų. Iniciatoriai taipgi pataria: pastatyti P. Vaičiūno biustą Jonavos mieste arba giminėje, pavadinti jo vardu Jonavos rajono Panoterių vidurinę mokyklą, suteikti jo vardą vienai Jonavos miesto gatvei, įtraukti P. Vaičiūno veikalus į Lietuvos teatrų repertuarą, pradėti jo rinktinių raštų leidimą.

Taravos Anikės statula vėl papuošė Teatro aikštę Klaipėdoje. Anikės vardą nuo XVII š. gaubia legendos. Viena yra užfiksuota Taravos bažnytinėse knygos. Metraštininkas teigia, kad Klaipėdoje gimęs poetas Simonas Dachas karštai pamilo vietinio pastoriaus dukrą, bet ta dukra Anna Neandre ištėkėjo už lietuviškose įsručio parapijoje dirbusio liuteronų kun. Johano Partacijaus. Praradimo skausmą poetas S. Dachas išliejo eilėraščiuose. Rytprisių miestuose ir kaimuose plačiai pasklido daina Anikei tapęs jo eilėraštinis, 1778 m. įtrauktas į tautosakininko J. Herderio rinkinį “Tautų balsai liaudies dainose”. Klaipėdiečiai, pagerbdami poetą S. Dachą, 1912 m. Teatro aikštėje pastatė paminklą Anikei, tapusį savotišku miesto simboliu. Kai A. Hitleris užėmė Klaipėdą, Anikės statula buvo pakeista jo biustu ir dingo II D. karo liepsnose. Anikė, atkurta Štutgarto architektūros instituto specialistų, išlieta Noako paminklų liejykloje, dabar laivu grįžo Klaipėdon.

Mažosios Lietuvos muziejus Taravos Anikės grįžimo proga surengė parodą “Klaipėdos kraštas – mano gimtinė”. Šia paroda dabartinis Klaipėdos krašto gyventojus norėta suartinti su kultūrinio šios srities Mažosios Lietuvos palikimu, nutiesti tiltus tarp praeities ir dabarties, tarp vokiečių ir lietuvių tautų. Paroda turėjo keturias dalis – archeologinę, istorinę, etnografinę ir muziejinę skirtų dovanų. Senieji archeologiniai radiniai akivaizdžiai atspindėjo baltišką Klaipėdos krašto gyventojų kilmę, vėlesnįjį XVI-XVIII š. Klaipėdos senamiesčio rodiniai liudijo didelę Vakaro Europos miestų įtaką. Parodai suteiktą mokyklinę, religinę, grožinę literatūrą ir periodiką atskleidė leidyklų gausumą Klaipėdos krašte, jame vyrausį dvikalbiškumą, lietuvininkų pietumą. Senųjų atvirukų rinkinys parodas lankytuos atkūrė Klaipėdos krašto įvairiaspalvio gyvenimo vaizdus, XIX š. pabaigos ir XX š. pradžios architektūrą, technikos laimėjimus. Mažosios Lietuvos fondo pirm. Ansas Lymantas iš Kanados atsiuntė originalią patriarcho Martyno Jankaus nuotrauką. Knygoms parodon išjungė JAV lietuviai – Algirdas Gustaitis, vertėjas Povilas Gaučys, čikagietis verslininkas K. Vėlius.

V. Kst.

Baigus VI-jo mokslo ir kultūros simpoziumo posėdį Jaunimo centro salėje, buvo gera proga privačiai padiskutuoti. Nuotraukoje pagrindinis posėdžio kalbėtojas, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio pirm. V. Landsbergis su grupe tautiečių. Iš kairės: R. Dapkutė, V. Landsbergis, P. Petrutis, viešnia iš Seattle, Wash. – I. Bertulytė-Bray, E. Šulaitis

Nuotr. Z. Degučio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9 1/2%	Asmeninės paskolas
180-185 d. term. ind. 9 1/4%	nuo 13 %
1 metų term. indėlius 10 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 9 1/2%	nuo 13 %
3 metų term. indėlius 9 1/2%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. ... 11 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/2%	1 metų 12 3/4%
3 metų GIC-met. palūk. ... 10 1/2%	2 metų 12 1/2%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 10 %	3 metų 12 1/2%
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8 3/4%	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 %	1, 2 ir 3 metų 11 1/2%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/2%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/2%	<i>Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
Taupomąją sąskaitą 8 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 9 1/4%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki... 5 3/4%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTOVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857
Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

1989 m. gruodžio 19 d. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atstovai – ARVYDAS JUOZAITIS ir VALDAS ADAMKUS Seattle mieste tarėsi su "Goodwill" žaidynių rengėjais dėl Lietuvos sportininkų dalyvavimo. Nuotraukoje iš kairės: Ina Bertulytė-Bray, LTOK pasiuntiniai – Valdas Adamkus ir Arvydas Juozaitis, Robert Walsh – žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas ir Jarlath Hume

SPORTAS
Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Apie Lietuvos irklutojus ir kitus reikalus

I Mokslo ir kūrybos simpoziumų Čikagone buvo atvykęsi darbuoti tolimojo Seattle miesto veikėja, vietos Lietuvos Bendruomenės pirmininkė Ina Bertulytė-Bray. Ji čia papasakojo apie savo mažą, bet darbščią lietuvių koloniją, kuri, kai yra reikalinga, net kalnus gali nuversti.

Ji čia atsivertė didžiosios Seattle spaudos iškarpų, kuriose plačiai nuskambėjo Lietuvos ir lietuvių vardas, kai ten lapkričio mėnesio pirmosiomis dienomis viešojo Lietuvos vyrų ir moterų akademinių irklavimo komandos. Irklautojai į Seattle buvo atvykę po pergalę Madisono ir Milwaukee miestuose ir po kelių dienų pasižmonėjimo savo tautiečių tarpe Čikagoje.

Atrodo, kad Lietuvos irklautojai su savo lietuviška trispalve padarė žymiai daugiau reklamos, negu vietiniai lietuviai per daugelį metų galėjo pasiekti.

Lietuvos sportininkai visose varžybose užėmė pirmąsias vietas ir gerokai nustebino amerikiečius ne tik Visconsine, bet ir tolimoje Vašingtono valstybėje, kur yra Seattle miestas. Ir tai iš dalies buvo mūsų Inos Bertulytės (ji yra komp. Bertulio dukra) nuopelnas. Ji ten mezgė santykius su tos srities Amerikos irklavimo atstovais, rūpinosi lėšomis (Amerikoje reikėjo nupirkti 23 žmonių grupelį bilietus lėktuvu), informavo amerikiečių spaudą ir t.t. Tai iš tiesų retos energijos, bet rami ir protaujanti moteris.

Kaip žinome, sekanciais metais Seattle vyks didelės, tarptautinio pobūdžio – "Goodwill" žaidynės. Kai Amerikoje viešėjo Lietuvos Olimpino komiteto narys, didelis Sąjūdžio veikėjas Arvydas Juozaitis (jis yra Montrealio olimpinio žaidimų bronzos medalio laimėtojas), jam taip pat ir Amerikos lietuvių sporto veikėjui Valdui Adamkui ji parūpino pasimatymą su tų žaidynių organizatoriais. Ten buvo pagaidauta, kad Lietuvos sportininkai šiose žaidynėse galėtų dalyvauti kaip atskira valstybė su savo tautine vėliava. Kaip atrodo, ši kartą dar ne viskas bus sutvarkyta, kaip lietuvių norejo (nes tam priešinosi Maskva ir amerikiečiai daug kur

turi nusileisti), tačiau Lietuvai gal bus jau galimybė išstatyti savo komandas ten, kur rusams lietuvių žaidėjų nebereikės (pvz. yra galimybė, jog akademiniame irklavime Lietuva kai kuriose rungtyse galės varžytis atskirai).

Ina Bertulytė ir ateityje žadėjo palaikyti artimą ryšį su "Goodwill" žaidynių organizatoriais ir dirbti lietuvių naudai, kur tik bus reikalinga bei galimybė. Ji turi daug pažinčių įvairiose sferose ir gali daug ką nuveikti. Ina žadėjo apie vykstančius pasikeitimus informuoti mus Amerikoje ir Lietuvoje.

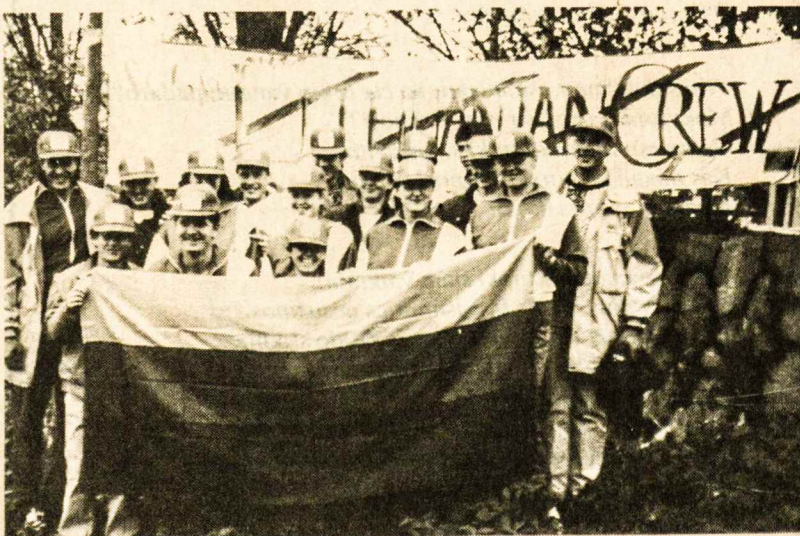
Reikia pažymėti, jog Inos brolis yra didelis kalnų kopimo entuziastas ir šioje srityje jau daugelį metų reikišias. Jis ne taip seniai buvo į Vašingtono valstybę pasikvietęs Lietuvos kalnų kopėjų grupę ir sudarė sąlygas Amerikoje pabuvoti ir pasitobulinti.

Labai malonu, jog paskutiniu metu Amerikos didžiojoje spaudoje yra daug gerų žinių ne tik apie mūsų krepšininką Šarūną Marčiulionį, bet ir apie daugelį iš Lietuvos laikinai atvykstančiųjų sportininkų grupes, kurios dažnai čia laimi varžybas ar šiaip gerai pasirodo. Kai amerikiečiai pamatys, kad tokia maža tauta kaip Lietuva turi tiek daug gerų sportininkų, tai yra lengviau tikėtis, jog Amerika pasisąkys ir už laisvą Lietuvą, kai pribrės laikas.

Trumpai iš Lietuvos spaudos

IV-jų pasaulio lietuvių sporto žaidynių, kurios vyks Lietuvoje 1991 m. organizacinis komitetas jau sudarytas, ir jam vadovauja LTOK generalinis sekretorius Janis Grinbergas. Lietuvos sportininkams, norintiems dalyvauti IV-se PLS žaidynėse, šiais metais bus vykdomos atrankinės varžybos, pavadintos – Lietuvos sporto šventė.

Jei "Geros valios" (Goodwill) žaidynių organizacinis komitetas neleis Lietuvos sportininkams dalyvauti atskirai Seattle, ruošiamasi ten siūsti ir tuos, kurie nepateks į SSSR sudėtį, ir kurių meistriškumas taip pat yra pasaulinio lygio. Tegul jie stebės varžybas ir tuo atkreips pasaulio dėmesį į Lietuvos olimpinės problemos ir gerą valią.

Lietuvos irklautojai su atsivežta trispalve, visur Amerikoje laimėję pirmąsias vietas ir gavę laimėtojų medalius bei taures. Jie čia matomi Seattle mieste prie amerikiečių padaryto sveikinimo-plakato – "Welcome Lithuanian Crew" Nuotr. Iš Ed. Šulaičio archyvo

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės

40-tosios sukaustuvinės Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks 1990 m. gegužės 25, 26 ir 27 (penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį) Bostone, Mass. Visuotinio ŠALFASS suvažiavimo ir ŠALFASS centro valdybos pavedimu, žaidynes vykdys Bostono LSK "Grandis". Žaidynės Bostone vykdamos pirmą kartą.

Žaidynių programoje – 1990 m. ŠALFASS krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, šachmatų, kėglavimo, raketbolo, stalo teniso ir plaukimo pirmenybės. Plaukime vyks kartu ir Š. A. baltiečių pirmenybės. Yra planuojama į žaidynių programą įtraukti ir lauko tenisą, jei bus gautas ŠALFASS teniso komiteto pritarimas.

Bostone yra buriavimo entuziastų, pagėdaujančių praveisti buriavimo varžybas, jei atsirastų norinčiųjų dalyvauti.

Ši programa yra dar tik provizorinė. Pasibaigus preliminarinei registracijai, bus nustatyta galutinė žaidynių programa, įtraukiant tik tas sporto šakas, kurioms bus parodytas pakankamas susidomėjimas.

Smulkesnės informacijos pranešamos visiems ŠALFASS klubams. Sporto klubams nepriklausantys atskiri asmenys, ir ŠALFASS-je neregistruoti vienietai, suinteresuoti dalyvauti žaidynėse, prašomi kreiptis į žaidynių vykdytojus šiuo adresu: Vytautas Eikinas, 1 Fawn Circle, Randolph, MA 02368. Tel. (617) 961-3523.

Ypatingai prašome atsiliepti buriuotojams, kadangi buriavimas iki šiol nėra įtrauktas į ŠALFASS varžybę programą ir buriuotojų adresų kaip ir neturime.

ŠALFASS centro valdyba
Golfo žinios. Toronto Lietuvių Golfo klubo (TLGK) metinis narių susirinkimas įvyks 1990 sausio 29 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo parapijos parodo salėje, 999 College St. Darbo tvarkėje: išdėdinti pranešimai, 1990 sezono klubo turnyrai, 1990 ŠALFASS metinių golfo žaidynių organizavimo reikalai, (jos vyks Toronto). TLGK žaidimo taisyklės ir klausimai. Susirinkimo metu nariai bus pavaišinti kavute. Valdyba

Skautų veikla

• "Romuvos" visuotinis narių susirinkimas įvyks sausio 28, sekmadienį, 3.30 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Visų narių dalyvavimas būtinas. "Romuvos" valdyba

• Už mirusių skautininkų-kes sausio 14 d. Mišias atnaušo kun. L. Januška, OFM, su svečiais kunigaigis iš Lietuvos – E. Atkočiūnu, OFM, ir A. Kildušiu. Pastarasis pasakė ta proga ir pamokslą. Giedėjo muz. D. Viskontienės vadovaujamas jaunųjų chorelis, skaitymus skaitė ps. fil. J. Neimaniene, aukas nešė jūrų skautai, jie dalyvavo su savo vėliava, paminėdami Klaipėdos krašto atvadavimą. Po Mišių Muzikos studijoje įvyko sueiga, kurioje dalyvavo 31 skautininkas. Sueigai vadovavo draugininkas St. Kuzmas, pakviesdamas v.s. V. Skrinšką tarti žodį. Jis pateikė gražių minčių, po kurių sekė diskusijos ir pasisakymai. Buvo paminėti aukų Lietuvos skautininkams reikalai ir pasiuntimas reikalingiausių priemonių: knygų, rašomųjų mašinelių ir kt. Kad nesudarytų sunkumų, nutarta aukas ir Lietuvai siūsti tiesiogiai, be tarpininkų. Kanados raj. vadeiva s. dr. A. Dailydė pristatė skautininkus: ps. J. Karasiejų, ps. R. Karasiejų, ps. G. Paulionienę ir s. D. Viskontienę, jų skautiškas pasižadėjimas turį didelę reikšmę lietuvių jaunimo auklėjime. Jiems pagarba. Sueiga užbaigta kavute ir pyragais.

• "Šatrijos" ir "Rambynų" tunčiai Lietuvos nepriklausomybės minėjimą švęs vasario 11, sekmadienį. Prisikėlimo parapijos šventovėje ir salėje. M.

• Jau antri metai, kai Lietuvos skautų bendras fondas ruošia Naujų metų sutikimą Bostone. Prie renginio prisidėjo ir senųjų Lapinų sk-vyčių būrelis, patyrusios šeimininkės – O. Mileikienė ir O. Radomskienė, skautininkės – S. Satiene, L. Kiluolienė, B. Banaitienė ir I. Nenortienė. Visur turint pakankamai padėjų, vakaras sklandžiai praėjo. Linksmą programą atliko Vilniaus jaunimo teatro artistai – A. ir P. Steponavičiai. Jie vaidino, deklamavo ir dainavo. Svečiai turėjo progos smagiai pasisąskoti ir pabendrauti. Jų buvo ne tik iš Bostono ir apylinkių, bet ir iš tolimesnių vietovių. Rengėjai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie gražaus Naujų metų sutikimo. k.n.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9 1/2% už 90 dienų term.indėlius
9 3/4% už 6 mėn.term.indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2% už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
10 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.
10 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 1/2% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 3/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
10 1/2% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
10 1/2% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8 3/4% už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 % už taupymo sąskaitą
9 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6 1/2% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo...13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 12 3/4%
2 metų 12 1/2%
3 metų 12 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų...11 1/2%
(variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antreji morgičiai.

AKTYVAI virš 75 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL
REAL ESTATE LTD., REALTOR
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS
Nemokamas namo įkainojimas.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.
Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linijos)
(416) 773-6480, (416) 773-3779
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897
232-2322
DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, turis aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pajamėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrai ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Dėl "VIA Rail" bendrovės pertvarkymo sausio 15 d. 38% sumažėjo ir jos tarnautojų skaičius. Bendrovė turėjo 7.300 tarnautojų, dabar staiga sumažėjusių 2.761. Dalis atleis-tųjų gaus pensiją, o kiti laikini pobūdžio kompensacijas, kurioms bus išleista \$140 milijonų. Svarstant atleidžiamų tarnautojų problemas, paaiškėjo, kad jų unijos jiems buvo išskovojušios aukštus atlyginimus, nors "VIA Rail" bendrovė nešė nuostolį ir tegalėjo laikytis didžiulės valdinės paramos dėka. Pasigirdo unijos vadovų balsų, kad pasirašytos sutartys tarnautojams garantuoja darbą iki 65-rių metų amžiaus ir pensijos. Esą dabar atleidžiamieji jaunesniems tarnautojams bendrovė 20-30 metų turės mokėti dabartines algas, kol jie sulauks 65-rių metų. Tokiu atveju kompensacijai reikėtų net 140 milijonų, o kelių bilijonų dolerių. "VIA Rail" aštuoniolikos maršrutų uždarymas ir kursuojančių keleivinių traukinių skaičiaus sumažinimas buvo sutiktas demonstracijomis, kuriose buvo nešiojami keleivinius traukinius simbolizuojantys karstai, skambėjo atviri grasinimai Kanados konservatorių ministrui pirm. B. Mulroniui, kad jis atpildo susilauks sekančiuose parlamento rinkimuose.

Keleivinių traukinių gynėjai užmiršo, kad jų atsisakė transkontinentinės CP ir CN geležinkelio bendrovės. Jos pasi-ko tik prekinis traukinis, nešančius užtikrintą pelną, atmesdamos nuostolingus keleivinius. Tada liberalų valdy-mo metais ir buvo įsteigta nuostolius nešanti valdinė "VIA Rail" bendrovė. Tokiose aplin-

kybėse sunku suprasti kai kurių kanadiečių sentimentus keleiviniams traukiniams, kai jais nesinaudoja net 97% Kanados gyventojų. Jiems ypač skaudu buvo paskutinė kelionė transkontinentiniu traukiniu "The Canadian" iš Mont-realio į Vankuverį. Tas keleivinis traukinys, tarnybon įvestas 1955 m. balandžio 24 d., iš Montrealio į Vankuverį eidavo per Otavą, Torontą, Sudburį, Thunder Bay, Winnipegą, Regina ir Kalgari. Dabar jį pakeis trumpesnis, per Edmon-toną einantis maršrutas Torontas-Vankuveris, apimsian-tis turistams labai svarbias gražių kalnų Rocky Moun-tains vietoves.

Paskutiniuoju "The Canadian" traukiniu buvo vežamas laidotuvių vainikas, planuotas padėti Last Spike vietovėje, kur kadaise buvo užbaigtas tiesti Kanadą sujungęs geležinkelis. Simbolines laidotu-ves sukludė į tvarką netgi neįtrauktas šio traukinio sustojimas toje vietovėje. Mašinistas J. Allenas, po šios kelionės išėinantis pensijon, atsisakė sustabdyti traukinį Last Spike, tačiau sutiko sulėtinti, kad sentimentalūs praeities garbintojai ant bėgių galėtų iš-mesti vainiką. Deja, ankstyvą rytą jie pramiegojo istorinę Last Spike vietovę, nors traukinys per ją prašliausė vėžio žingsniu. Laidotuvių vainikas iš traukinio buvo išimtas tik Vankuveryje. Transkontinen-tinis traukinys "The Canadian" savo laidotuves vėlavo net šešias valandas dėl įvai-rių gedimų. Be to, senaisiais laikais jam pirmumo teisę duodavo prekiniai traukiniai, dabar Kanados geležinkelio simfoniniame pelno orkestre grojantys pirmuoju smuiku.

Paieškojimas

Jonas Lebedzinskas, Šakių apskrities, Zvyliabūdžio kaimo, atvykęs iš Lietuvos į Torontą, nori susitikti su savo draugais, pažįstamais. Skambinti tel.(416) 767-6354.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

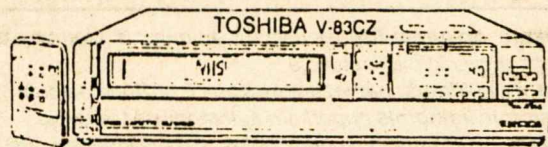
**Pirkite namus
geresnei savo atečiai**

FIRCHUK TEXTILES LTD.

610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3

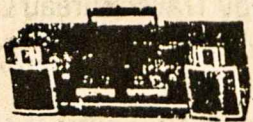
Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintetatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

PANASONIC NV-M7EN

Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Mūsų galite su-mokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnų (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

**Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio
9 v.r. - 5.30 v.p.p.**

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

**VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •**

LIETUVOS FILHARMONIJOS vokalinis-instrumentinis ansamblis

"OKTAVA"

po sėkmingų koncertų – Danijoje, Anglijoje, Amerikoje atvyksta į Torontą padėti sportininkams telkti lėšas planuojamai 1991 metų sportininkų išvykai į IV sporto žaidynes Lietuvoje. "Vytiš" sporto klubas maloniai kviečia visus paremti jaunimą ir atvykti į rengiamus:

JAUNIMO ŠOKIUS

1990 m. vasario 10, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose,
Mindaugo menėje
(1573 Bloor St. West)
Gros "OKTAVA". Baras. Užkandžiai. (ėjimas – \$7.

ir/ar KONCERTA

1990 m. vasario 11, sekmadienį, 3.30 valandą po pietų
(ėjimas – suaugusiems \$12, vaikams – \$8. Bilietus galite įsigyti iš anksto, skambinant Aldonai tel. 532-3311 ir pas klubo narius.

TORONTONT

"The Globe and Mail" sausio 16 d. laidoje paskelbė, kad I-sis partijos sekretorius Algirdas Brazauskas Lietuvos aukščiausioje taryboje buvo išrinktas jos pirmininku. Buvęs pirm. Vytautas Astrauskas dėl sveikatos pasitraukęs. Po Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimo nuo Maskvos Lietuvos aukščiausioji taryba Brazauskui pareiškė ypatingą pasitikėjimą. Analogiškai Brazauskas, kaip ir Gorbaciovas, laikys du postus. Laikraštis dar priduria, kad ir po Gorbaciovo atsilankymo Maskva negali nieko padaryti, kad galėtų Lietuvą nukreipti nuo nepriklausomybės kelio.

"The Catholic Register" sausio praeitos savaitės laidoje išspausdino straipsnį – "Toronto lietuviai meldžiasi už tėvynę". Kai Gorbaciovas lankėsi Lietuvoje, Toronto lietuviai meldėsi už nepriklausomybę. Jis norėjo lietuvių atkalbėti nuo atsiskyrimo, tačiau jam nepavyko. Lietuviai sutiko Gorbaciova mandagiai, bet atsisako toliau priklausyti sąjungai.

Prel. Pr. Gaida, kunigas iš Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje, pareiškė, kad lietuvių šventovėse buvo skaitomas Lietuvos vyskupų laiškas, atkreipiantis dėmesį į dešimt Dievo įsakymų kaip bazę tautos dvasiniam atgimimui. Praktiškai tikėjimas Lietuvoje yra laisvas, tačiau viešai tai dar nepaskelbta. Kun. A. Simanavičius, OFM, teigimu, jo parapijiečiai yra optimistiški – nepriklausomybė bus atgauta. Kunigas dar pridūrė: "Nereikia maldauti va-gies, kad jis grąžintų tavo daiktus. Jie turi būti grąžinti tuo-jau".

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.

- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

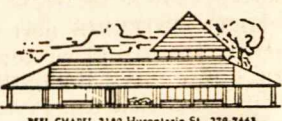
Tel. 762-9190 LIC E 1044

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.
KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?
Skambinkite tel. 244-1822.

Turner & Porter

laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

LITHUANIAN AMERICAN
ROMAN CATHOLIC
FEDERATION YOUTH CAMP

DAINAVA

"Dainavos" stovyklavietės administracija praneša, kad dėl visos stovyklavietės ar atskirų pastatų nuomojimo vasaros stovykloms, savaitgaliams ir kitoms progoms prašome kreiptis į **Ritą Giedraitienę tel. (313) 478-8456**, adresas: 20129 Whitby Ct., Livonia, MI 48152.

"Gimtas kraštas" sausio 5-11 d.d. laidoje išspausdino savo kultūros skyriaus redaktorės Julijos Mušinsienės straipsnį apie "Tėviškės žiburius", paminint laikraščio darbuotojų, darbo sąlygas, bendradarbių pasiūlymus. Apie "Tėviškės žiburių" gavimą Lietuvoje ji taip rašo: "Kad tie 86 doleriai – tiek, kainuoja "Tėviškės žiburių" prenumerata metams į Lietuvą (oro paštu) – nenueitų vėjas, pasiteiravau apie galimybes šį laikraštį gauti Paslapčių apsaugos spaudos valdybos viršininko pavaduotojos J. Rakauskienės. Ji pasakė, kad "Tėviškės žiburių" į Lietuvą ateina 20 egz. ir šiemet nė vienas jų numeris šioj paslaptingoj įstaigoj nebuvo sulaukęs. J. Rakauskienė taip pat pažymėjo: "Visų valdybos darbuotojų nuomonė vieninga: ne mūsų funkcija saugoti kitų valstybių spaudoje paskelbtas paslaptis. Jau keleri metai šiekame šio darbo atsisakyti. Kol kas, deja, nesėkmingai – kontroliuojama visa iš užsienio ateinanti spauda. Paslapčių apsaugos spaudos valdybos (buvusio Glavito) funkcijas tvirtins naujai išrinkta Lietuvos vyriausybė. Esu įsitikinusi, kad atsiunčiama iš užsienio spauda nebus kontroliuojama ir Lietuvos žmonės, užsirenumeravę "Tėviškės žiburius" ar kitus išsivijus leidinius, gaus juos nekludomai".

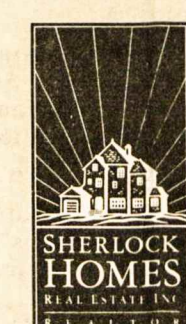
A. a. VACIO LUKO ATMINIMUI aukojo Lietuvoje veikiančiai moterų organizacijai "CARITAS" labdaros ir auklėjimo darbams vykdyti: \$100 – dr. S. ir dr. A. Kazlauskai, B. Lukošienė: \$50 – E. Čuplinskas, K. Lukošius, dr. J. Sungaila: \$30 – V. V. Balsiai, E. G. Kuchalskiai, V. S. Liutimos: \$25 – K. B. Čepaičiai, V. D. Dargiai, J. V. Jasinevičiai, I. P. Lukoševičiai, A. Valadka: \$20 – K. Abromaitis, E. Ališauskienė, G. Balčiūnienė, V. G. Balsiai, A. D. Braziai, St. Stublienė, P. B. Čeponkai, S. Egan, K. Manglicas, F. Mačiulienė, A. Matulionienė, V. G. Meiliai, Al. Pacevičius, J. Pacevičienė, dr. A. Pacevičius, M. Povilaitienė, C. Pziedzieckis, A. Saulis, B. Sapijonienė, V. E. Sondas, V. M. Tamulaitė: \$15 – St. Grigaliūnas: \$10 – P. A. Augačiai, A. B. Bubliai, V. G. Butkiai, S. Dervinienė, E. Gruodienė, D. Gruodytė-Scott, H. Gumauskas, J. B. A. Kiskis, S. G. Krasauskai, I. Kairienė, V. L. Kybartai, V. L. Matulevičiai, P. L. Murauskai, S. J. Mazonai, V. R. Polteraičiai, J. Rinkūnienė, E. Senkuvienė, A. Simanavičius, Z. A. Stanekai, E. Šlekys, A. Valienė, G. Vyšniauskienė, D. Zuloniene, B. K. Zutačiai: \$5 – M. Dauksienė, V. Kėcorienė, A. Lemežytė.

Humoras iš lietuviškos aplinkumos

Toronto lietuvių seselių vedamam vaikų daržely viena pipiriuką seselė paklausė:
– Kodėl Marija ir Juozapas, vykdam į Egiptą, pasiėmė su savim ir Kūdikelį Jėzų?
Anas gi, kiek pagalvojęs at-sakė:
– Turbūt, negavo tuo metu "baby-sitter"io ...

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Parduodant, per-kant ar tik dėl infor-macijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Colling-woodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

**Jei norite pirkti ar parduoti namą,
ar gauti informaciją, prašau man
paskambinti.**

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas (įstaigos) (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. (įstaigos) (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

G. KELLEHER REAL ESTATE LTD.

Susan Jurėnienė

Profesionali pirkimo ir pardavimo atstovė
mielai jums patarnaus Toronto,
Mississaugos, Oakvillės apylinkėse.
Verslo — (24 v.) tel. 279-6338

Namų — 542-1708

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285 Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTONT

Anapilio žinios

— Sausio 21, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, parapijos salėje įvyko metinis parapijos susirinkimas. Rotacine tvarka buvo perrinkta dalis parapijos tarybos. Tarybos pirm. J. Andrulis pranešė, kad šiais metais parapijos šventės metu, rugsėjo 23 d., bus iškilmingai paminėtas prieš 10 m. miręs mūsų parapijos klebonas a.a. kun. Petras Azubalis. Jo prisiminimų šventovės prieangyje planuojama iki to meto įrengti dail. Irenos Raskevičienės sukurta biustą. Klebonas pranešė, kad norint skatinti gausnes lietuviškas ir krikščioniškas šeimas, įvedama gausioms šeimoms parapijoje lengvata. Visoms šeimoms, turinčioms po keturis ar daugiau vaikų, visi parapijos renginiai yra nemokami. Tai galioja šeimai, kol jos jauniausias vaikas sulaukia 21 m.

— Sausio 18 palaidotas a.a. Vytautas Balsys, 68 m.

— Sausio 28, sekmadienį, mūsų parapijoje ruošiamas pal. Jurgio Matulaičio mirties metinių paminėjimas. (Palaimintasis mirė 1927 m. sausio 27 d.). Šventę organizuoja KLK moterų draugijos skyrius ir NPM vienulių seselės. 11 v.r. Mišiose bus meldžiamasi, kad pal. Jurgis greičiau būtų paskelbtas šventuoju. Po Mišių — susirinkimas ir paskaita "Žvilgsnis į palaimintojo praktišką gyvenimą".

— Anapilyje įsteigtas kiškių klubas, kuriam vadovauja Rita (Jonaitytė) Gast. Kiekvieną ketvirtadienį vaikučiai su mamytėmis renkasi kartu pabūvoti, pabendrauti ir pažaisiti.

— Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas per parapijos šventę rugsėjo 23 d. Pasiruošimo pamokas ves ses. Palmira. Norintieji Sutvirtinimo sakramentą priimti prašomi registruotis klebonijoje tel. 277-1270.

— Salėje rastas auksinis aukskaras. Kreiptis sekmadieniais Anapilio knygyne, o šiokiadieniais — klebonijoje tel. 277-1270.

— Aukojų P. Cidzikui paremti: \$100 — V. O. Anskiai; \$50 — J. J. Rovai; kapinėms: \$100 — M. Vaškevičienė, O. Baumgardienė; parapijai: \$100 — M. Vaškevičienė; \$50 — V. Kušneraitienė.

— Mišios sausio 28, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Adolfą Klemką ir Gvazdaičių bei Sideravičių mirusių, 11.00 v.r. į pal. Jurgį Matulaitį; Wasagoje 2.00 v.p. už Macijauskų ir Smilgių mirusių.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojų: \$50 Teodoras Stanulis — a.a. muz. Vaclovo Verikailio atminimui. Iš viso statybos fonde yra \$161.739. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve nr. 155332-17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. Kulnytė-Poškuvienė iš Šiaulių, E. Teresienė iš Lankarčių, Tauragės rajono, A. Kučinskas iš Vilniaus, J. Matusevičius iš Marijampolės, A. S. Rakauskai, M. Rakauskas, A. Rakauskaitė iš Kauno, Z. Beržanskienė iš Collingwood, Ont.

— Sausio 27, šeštadienį, 6 v.v. Karaliaus Mindaugo menėje, įvyks šaunus medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" tradicinis balius. Stalai numeruoti. Dėl biilių kreiptis pas J. V. Šimkų tel. 231-9425 arba pačias narius.

— Vasario 24, šeštadienį, Toronto lietuvių namuose rengiamas Užgavėnių karnavalas. Bilietai — \$6, pensininkams ir studentams — \$5. Bilietus platina darbo valandomis Lietuvių namai tel. 532-3311, kitu laiku — K. Raudys tel. 239-7040 ir A. Jankaitienė tel. 762-9183. Pelnas skiriamas dalyvaujančioms organizacijoms.

— Alfonsas Seliokas įstojo nariu į KL fondą įnešdamas \$1,000. Kleopas Dalinda papildė savo įnašus KL fondui, prisijusdamas \$1,000 čekį.

KL fondo informacija

Toronto-Volgogrado suporavimo klausimas vėl bus keliamas vasario 12 d. posėdyje, Toronto rotušėje. Kadangi suporavimas pažeidžia nuo komunizmo nukentėjusių Kanados piliečių jausmus, yra reikalingas skubus reagavimas, ypač kreipiantis į tuos miesto tarybos asmenis, kurie pasisako už suporavimą. Štai jų sąrašas: Michael Walker 392-7906, Tony O'Donohue 392-7012, Martin Silva 392-7910, Liz Amer 392-7911, Jack Layton 392-7903, Barbara Hall 392-7916, Marilyn Churley 392-7914, Rob Maxwell 392-7908, Betty Disero 392-7011, Nadina Nowlan 392-7909, Howard Levine 392-7912, Kay Gardner 392-7017, Art Eggleton (burmistras) 392-7001.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį pamokslus per visas Mišias sakė svečias iš Lietuvos, Šateikių parapijos klebonas kun. Aloyzas Volskis.

— Sol. Vaclovo Verikailiui, ilgamečiui parapijos choro vadovui, iškilavus iš mūsų tarpo, parapijos choro ir liturginės muzikos vadovė sutiko būti muz. Dalia Viskontienė, o muz. Danguolė Radke — jos padėjėja.

— Sausio 17 palaidotas a.a. Albertas Jurėnas, 32 m.

— Pakrikštyta Jolanta Aidukevičiūtė, Juozo ir Zitės Aidukevičių dukra.

— Parapijos salės nuomojamos 1991 metams iki galo sausio tik lietuviams, o po to ir kitautai.

— Metinė parapijos vakariinė šiais metais įvyks kovo 18 d. parapijos salėje.

— Religinio seminaro šį trečiadienį nebus. Vietoj seminaro bus ekumeninės pamaldos, į kurias yra kviečiami visi. Pamokslą per šias pamaldas sakys Išganytojo evangelikų parapijos klebonas kun. P. Dilys.

— Kelionė į Šventąją Žemę, kurią organizuoja parapija su Fr. Gregory Botte, OFM, pagalba, įvyks š. m. gegužės 7-21 d.d. Nebus lankomos Gaza Strip ir West Bank vietovės. Kelionės kaina, į kurią įeina visa transportacija, pirmos klasės viešbučiai (po 2 kambaryje), trys valgiai į dieną, visi patarnavimai ir net arbitpinigiai — \$2,880 kanadiškais pinigais. Į šią kainą neįeina kelionės pinigų ir sveikatos drauda. Registruotis galima klebonijos raštinėje, paliekant \$200 užstatą ir \$80 kelionės pinigų ir sveikatos draudai.

— Parapijai aukojų: \$300 — dr. A. Lukienė, R.J.B.; \$200 — I. P. Lukoševičiai, J. O. Mickiai; \$100 — I. V. Biskiai, P. Ūkelienė; \$50 — V. Kriščiūnas, K. Lukošius, D. A. Nausėdos; pranciškonų klirų fondui ir pranciškonams Lietuvoje: \$100 — M. S. Gudaiciai, D. Zulonienė.

— Mišios sausio 28, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Adolfą Klemką ir Gvazdaičių bei Sideravičių mirusių, 11.00 v.r. į pal. Jurgį Matulaitį; Wasagoje 2.00 v.p. už Macijauskų ir Smilgių mirusių.

Išganytojo parapijos žinios

— Ryšium su Maldos savaitę už vienybę tarp krikščionių dvikalbės evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos Toronte klebono pareigas einantis kun. P. Dilys tars žodį Lietuvių Prisikėlimo parapijos ekumeninėse pamaldose sausio 24, trečiadienį, 7.30 v.v. — Sekančios pamaldos šventovėje bus laikomos sausio 28 d. 11.15 v.r., su Šventa Vakariene. — Parapijos biuletenis vasario mėnesio bus dalijamas šventovėje sausio 28 d.

— Visuotinis metinis parapijos susirinkimas vasario 4 d. po pamaldų šventovėje. Kviečiame narius gausiai dalyvauti.

A. a. Elena Raštikienė, generalinė St. Raštikio žmona, mirė sausio 14 d. Palaidota šalia anksčiau mirusio savo vyro. Lietuvoje liko dukterys, kurios buvo išstremtos ir pergyveno bolševikų siaubą.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS praneša, kad prašymus paramai gauti iš fondo reikia įteikti iki š. m. vasario 16 d. Prašymus reikia įteikti užpildant specialias prašymų formas, kurias galima pasiimti Toronte tiesiog iš KLB krašto valdybos raštinės, arba prašyti, kad formas prisiųstų, kreipiantis į KLB krašto valdybą, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Didesnės apylinkės prašymų formas galima gauti pas fondo įgaliotinius: Londone pas E. Petruską, Hamiltone pas J. Pleinį, Montrealyje pas Br. Staškevičių. Kartu primename, kad KL fondas turi teisę pašalpas skirti tik Kanadoje veikiančioms organizacijoms, jų veiklai arba specialioms jų veiklos projektams įvykdyti. Pareiškimus siųskite šiuo adresu: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6.

Kanados lietuvių fondas

Metinis jaunųjų talentų koncertas popietė įvyks balandžio 1 d., 12.30 v.p. didžiojoje Anapilio salėje. Kviečiami dalyvauti visų meno šakų jaunuoliai (instrumentalistai, šokėjai, dainininkai, literatai ir kt.). Tuo pačiu laiku planuojama surengti jaunųjų tapytojų, braižytojų, skulptorių parodą. Prašome registruotis kiek galima anksčiau pas S. Žiemelę 823-7261. Rengėjai — Anapilio parapijos kultūros sekcija.

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "TAURAS"

maloniai kviečia į TRADICINĮ METINĮ

BALIŲ

Programoje: "Atžalyno" pasirodymas. Karšta vakariinė su vynu. Šokiams gros "Les and the Music Masters". Įėjimas \$18. Pakvietimai gaunami Lietuvių namų popietėse, pas J. Šimkų tel. 231-9425, pas klubo narius ir prie įėjimo.

1990 m.
sausio 27,
šeštadienį,
6 v. v.,
Toronto
Lietuvių
namuose.
(1573 Bloor St.W.)

Š.m. vasario 3, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose rengiamas

"Vilniaus" ansamblio KONCERTAS

PROGRAMOJE — aštuoni žymūs Lietuvos valstybinės konservatorijos, baletų ir jaunimo teatro artistai atlieka lietuvių liaudies dainas, palydimas kanklėmis, skudučiais ir armonika.

Salė atidaroma 6 v.v. Veiks vynu baras. Bus galima pasivašinti sūriu ir iš Lietuvos atvežta duona. Įėjimas — \$8. Sekmadieniais bilietus platina Br. Genčius — Prisikėlimo parapijoje, K. Dambraitė — Išganytojo parapijoje, Anapilio knygynas ir Lietuvių namai; kitu laiku Br. Palilionienė, tel. 760-7300, K. Raudys, tel. 239-7040, J. Kuliešius, tel. 767-2729 ir V. Kulnys, tel. 769-1266; taipgi bilietai bus parduodami ir prie įėjimo.

Kviečiame visus atsilankyti ir pasigėrėti šiuo daugelyje pasaulio kraštų koncertavusiu ansambliu.

Lietuvių namų kultūros komisija

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI, ĮNEŠDAMI SANTAUPAS MŪSŲ KOOPERATYVE!

RRSP

- Mokame aukštas palūkanas (žiūr. skelbimą 8-tame "Tėviškės žiburių" puslapyje)
- Neimame jokio administracinio mokesčio
- Prieš 71 gimtadienį galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių
- Norint gauti mokesčių atleidimą už 1989 metus, įnašą į RRSP reikia įteikti iki 1990 m. kovo 1 dienos

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

TAUPYKIME SAVO ATEITIES GEROVEI!

(Sumažindami pajamų mokesčius)

- SAUSIS ir VASARIS - RRSP indėlių mėnesiai.
- Per šiuos mėnesius dalį savo santaupų įdėkite į saugią "Paramos" RRSP s-tą.
- Jei truks "Parama" paskolins.
- "Parama" moka aukštas palūkanas už jūsų indėlius.
- "Parama" neima jokių mokesčių nei už plano administravimą, nei už patarnavimus (dedant ar išimant).
- "Parama" mielai patarnaus nariams, perkėlimui iš kitų RRSP į "Paramos" RRSP planą.
- "Parama" tuoj pat vietoje išduoda kvitą dėl mokesčių atleidimo.
- Galite pasirinkti indėlio terminą: 1 m. - 11%, 2 m. - 10 1/2%, 3 m. - 10 1/2%. su keičiamu nuosimčių (variable rate) 8 1/2%.
- Jūsų RRSP palūkanos apsaugotos nuo pajamų mokesčių.
- Nelaukite paskutinės dienos!
- Paskutinė diena indėliams už 1989 metus

1990 m. KOVO 1 d.

Tel. 532-1149

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

Pašto ženklų mugė, kurią rengia lietuvių filatelistų draugija, įvyks vasario 4, sekmadienį, 10 v.r. — 2 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Maloniai kviečiame visus dalyvauti, ypač jaunimą. Rengėjai

Toronto Maironio mokyklos tėvų susirinkimas įvyks vasario 10 d. mokyklos patalpose. Tėvai kviečiami susitikti su mokytojais ir atsiimti mokinių pažymėjimus. 9.30 v.v. — 10.30 v.v. bus išduodami pažymėjimai tiems, kurių pavardės prasideda A-M raidėmis, o 11 v.r. — 12 v. — N-Z. Tą pačią dieną, 9 v.r., tėvai, kurių vaikai yra 9-me ir 10-me skyriuje, kviečiami pasimatyti su mokyklos vedėja auditorijoje.

A. Paulionienė.

Maironio mokyklos vedėja

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas praneša, kad metinis narių susirinkimas įvyks š. m. kovo 11 d., 3 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St., Toronto, Ontario. Kooperatyvo valdyba

ESU 55 METŲ LIETUVIS ir noriu susirašinti su lietuviu nuo 40-55 metų amžiaus. Malonėkite kartu su laiku įdėti ir nuotrauką. Rašykite: P.O.Box 1082, Duncan, BC. V96 3Y2.

MIKOLANIS VALTERIS atlieka statybas, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

A. a. Vaclovo Verikailio atminimui vietoje gelių Audronė ir George Kairiai "Tėviškės žiburiams" aukoją \$20.

A. a. Vytauto Balsio atminimui vietoje gelių Aniceta Aperavičienė "Tėviškės žiburiams" aukoją \$20.

A. a. Vytauto Balsio atminimui Regina ir Jonas Žiūraičiai "Tėviškės žiburiams" aukoją \$30.

A. a. Balio Kroko atminimui O. ir V. Pulkauninkai "Tėviškės žiburiams" aukoją \$20.

A. a. Balio Kroko atminimui "Tėviškės žiburiams" S. ir S. Rakščiai aukoją \$25.

A. a. Balio Kroko atminimui Sofija, Algis ir Jadviga Sauroriai "Tėviškės žiburiams" aukoją \$50; O. ir E. Krakaičiai — \$20; Ema Diršienė — \$15.

A. a. Petro Gudelaičio atminimui "Tėviškės žiburiams" A. Skuodienė, V. Galeckas ir G. H. Rugieniai aukoją \$20.

A. a. Aleksandro Braziūkaičio atminimui S. Jelionienė iš Darien, IL, USA. "Tėviškės žiburiams" aukoją \$20.

A. a. O. Girminės vienerių mirties metinių prisiminimui K. Girmys "Tėviškės žiburiams" aukoją \$25.

Leono Raslavičiaus 70 metų amžiaus sukakties proga Juozas Starkevičius "Tėviškės žiburiams" aukoją \$100.

MONTREALQUE

Pamaldos už Lietuvą sausio 11, ketvirtadienį, 7 v.v. vyko AV šventovėje, solidarizuojant besimeldžiantiems Lietuvoje M. Gorbačiovo apsilankymo proga. Nors oras buvo blogas ir suorganizuota paskubomis, tačiau Montrealelio lietuviai gausiai dalyvavo. KLB Montrealelio apylinkės pirm. Arūnas Staškevičius salėje apibūdino pamaldų reikšmę, ir visi su degančiomis žvakutėmis, lydedami tautinę vėliavą, įžengė į šventovę. Čia pamaldų metu Albinas Blauzdžiūnas paskaitė labai jautrią maldą. Choras, vadovaujamas Antano Mickaus ir muz. Aleksandro Stankevičiaus, gražiai pagiedojo parinktas giesmes.

Sv. Kazimiero šventovėje ta pačia proga pamaldos buvo laikomos 4 v.p.p.

Tą patį vakarą ilgesnį pasikalbėjimą su Arūnu Staškevičium rodė angliškąjį CBC televiziją, o su Aloyzu Staškevičium (Alain Stanke) — prancūzų CBC televiziją. Taip pat A. Staškevičius turėjo pasikalbėjimą su CBC anglų radijo reporteriu. Sekančią dieną CBC prancūzų radijas davė pasikalbėjimą su dr. Vytautu Pavilaniu. Šeštadienio vakare CBC anglų televizija trumpai parodė Dantutės ir Broniaus Staškevičių būte susirinkusius šeimos narius ir su kai kuriais iš jų pravedė pasikalbėjimą.

Aplamai, tomis dienomis apie Lietuvą buvo dedamos didelės

spalvotos nuotraukos ir ilgi straipsniai pirmuose visų trijų Montrealelio leidžiamų anglų ir prancūzų kalbomis dienraščių puslapiuose, o televizija ir radijas pranešinėjo aktualiausias žinias apie Lietuvą.

Dr. Remigijus Satkauskas, vedęs montrealietę architektę Ireną Adamonytę ir atvykęs iš Lietuvos prieš porą metų, šiomis dienomis išlaikė Kanados gydytojų egzaminus. Sveikiname. Jis aktyviai dalyvauja ir lietuvių bendruomenės veikloje.

Reginos ir Lino Urbonų padovanota pilna komplekta "Lietuvių enciklopedija" KLB Montrealelio apylinkės valdyba pasiųs Lietuvos mokslo akademijos istorijos institutui Vilniuje. Urbonams reikiama didelė padėka.

AV parapijos choro koordinatorių sol. Antanas Keblys išvyko ilgesnį kelionę į Braziliją.

Vasario 16 minėjimas Montrealyje bus minimas vasario 18, sekmadienį, 3 v.p.p. įprastoje salėje. Meninę programą atliks sol. Gina Čapkauskienė ir Montrealelio vyrų oktetas, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus. Su pagrindiniu kalbėtoju dar tariamasi.

A. a. Monika Matusevičienė (Bendžiūtė), 82 m. amžiaus, mirė sausio 8 d. Palaidota sausio 11 d. iš šv. Kazimiero šventovės Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi dvi dukros su šeimomis ir daug gimičių čia ir Lietuvoje. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo — special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/2%
1 metų	10 %	Taupymo — kasdienines	5 1/2%
180 d. - 364 d.	9 3/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	9 3/4%	RRIF — RRSP — term.	11 1/2%
60 d. - 119 d.	9 1/2%	RRIF — RRSP — taup.	6 1/2%
30 d. - 59 d.	9 1/4%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 13 % asmenines — nuo 13 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MEDELIS CONSULTING 1407 Sarsce St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

- Sutvarkom dokumentus išskirtimui artimųjų iš Lietuvos arba jūsų privačiam apsilankymui Lietuvoje.
- Pervėžam palikimus; pervėžam palaikus ir prižiūrime kapus.
- Pigiausiomis kainomis nuperkam automobilius Lietuvoje.
- Įvairiomis progomis pristatom gėles su sveikinimais jūsų artimiesiems Lietuvoje.
- Jūsų svečiams iš Lietuvos parūpinam draudimą ir "Aeroflote" Montrealyje patvirtinam grįžimo datas.
- Šiais ir įvairiais keliais su Lietuva susijusiais reikalais kreipkitės į Stefą arba Algį Medelį, vakarais tel. (416) 434-1847, iš Toronto 1-434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd., 296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Tel. (416) 593-0600

1990 METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ:

Gegužės 8 — 24 per Jugoslaviją.

Pirmieji skrydžiai be persidėmo į Pabaltijį: TORONTAS—RYGA

Birželio 18	— liepos 10	— Dainų šventė
Liepos 9	— liepos 31	Suplanuojam
Liepos 30	— rugpjūčio 21	kelionės ir
Rugpjūčio 20	— rugsėjo 11	kitomis, joms
Rugsėjo 10	— spalio 2	tinkamomis datomis.

Kreipkitės į Algį Medelį, telefonu: pirm. — ketvir. 12-17 val. arba asmeniškai: penkt. 14-20 val. ir šešt. 10-16 val.

PIRKSIU šviesių spalvų tautinius drabužius 8-10 išmėros. Skambinti (collect) Reginai, tel. 575-4859 vakarais. Hamiltone.

VITA STOSIŪNAITE-ŠNIRIENE, kuri atvykusi iš Lietuvos lanko gimines Toronte, prašoma po 4-tos v.p.p. paskambinti L. Stosiūniui tel. 233-1961.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noriką (didesnius kiekius pristatytai į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

JEIGU NORITE padėti savo giminiams ar draugams Lietuvoje, skambinkite tel. 398-5839 Toronte.

NEBRANGIAI parduodamas butas Lietuvoje. Kreiptis Vytautas tel. 767-6858.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėles, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.